

HÉTFŐI NAPLO

AZ ELŐFIZETES ÁRA:

Egy évre ..... 100.000 K
Félévre ..... 50.000 K

EGYES SZÁM ÁRA:

Magyarországon 2000 K. Jugo-szláviában
dinár. Ausztriában 2500 osztrák korona

POLITIKAI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGO

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest,
VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 3. szám

Telefon: J. 8-96, vasárnap este: J. 62-38

XVI. évfolyam

Budapest, 1925 június 15

24. szám

Bethlen vasárnap este váratlanul hazaérkezett

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bethlen István gróf miniszterelnök vasárnap este háromnegyed 10 órakor Bud János pénzügyminiszter és Szabóky Alajos államtitkár társaságában Genfből visszaérkezett Budapestre.

Vasárnap este Bethlen István gróf miniszterelnök váratlanul megérkezett Budapestre Genfből, ahol a Népszövetség pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén újabb jelentős eredményeket ért el az ország javára.

A miniszterelnök hazaérkezésének időpontjáról a politikai körökben még vasárnap délután is a legteljesebb tájékoztatás uralkodott, mert a legutolsó távirat csak arról adott hírt, hogy Bethlen gróf Genfből elutazott s a miniszterelnökségen is arra számítottak, hogy Bethlen gróf a legjobb esetben csak hétfőn este, vagy kedden reggel érkezik a fővárosba.

Egész váratlanul volt tehát Bethlen gróf vasárnap esti megérkezése s úgy látszik, hogy csak legszűkebb környezetét értesítette, mert hiszen a miniszterelnökségi autók a kelenföldi pályaudvaron szabályszerű időben megjelentek.

A kelenföldi pályaudvar főnöke is csak az autóknak a pályaudvarra érkezéséből tudta meg, hogy a miniszterelnök a Bécs felől 21 óra 46 perckor érkező vonattal utazik.

A bécsi gyors szabályszerű időben be is futott a kelenföldi pályaudvarra. A vonat érkezése idejében vonult végig a fővárosban cikázó villámok és csattogó mennydörgések közt a vihar s a miniszterelnök Bud János pénzügyminiszter és Szabóky Alajos államtitkár kíséretében csaknem futva, frissen, jó kedvűen, de az eső ellen védekezve feltűrt gallérral siettek az I. osztályú váróterem keresztül autóikba, melyek néhány perc múltával a zuhogó esőben elrohogtak.

A miniszterelnök fogadtatására a kelenföldi pályaudvaron egyrészt az időjárás, másrészt mert az érkezés váratlan volt, sem eszáládja, sem a politikai világ részé-

ről senki sem jelent meg. A miniszterelnök az I. osztályú váróteremben még elbucsozott a pénzügyminisztertől és Szabóky államtitkártól és egyenesen a miniszterelnökségre hajtott. Ugyancsak a lakásukra siettek Bud János pénzügyminiszter és Szabóky államtitkár is.

Politikai körökben a késő esti órákban híre terjedt a miniszter-

elnök váratlan hazaérkezésének és értesülésünk szerint az egységspárt több tagja telefonon sietett a miniszterelnök üdvözlésére, aki azonban az ut fáradalmaira való hivatkozással visszavonult magánlakoszállásába és az estét kizárólag családjá körében töltötte.

Egyes verziók szerint Vass József helyettes-miniszterelnök még az éj folyamán felkereste volna

Bethlen István gróf miniszterelnököt és referált volna neki a politikai helyzetről. Teljesen illetékes helyről úgy informáltak bennünket, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Informátorunk szerint Vass József hétfőn fogja felkeresni Bethlen István grófot s ekkor tájékoztatja a távollétében történetekről.

Politikai körökben Bethlen gróf miniszterelnök váratlan hazaérkezésének igen nagy jelentőséget tulajdonítanak és jó jelnek veszik, hogy Bethlen gróf diplomáciai munkája elvégeztével azonnal hazasietett. Megállapíthatjuk, hogy Bethlen gróf hazaérkezésének híre az ellenzék körében nagy megnyugvást keltett s bizonyosra veszik, hogy az utóbbi hetek éles parlamenti harcai jelentősen engedni fognak intenzivitásukból.

A Somogyi-Beniczký ügyben az ellenzék polgári nyomozást követel

Kényszeríténi akarják a szocialistákat adataik kiszolgáltatására

A nemzetgyűlés szombat esti ülésén ismét órákon át tombolt a szenvédegy a Somogyi-Bacsó-ügy fejleményei körül. A kétheti ellenzéki csatározás eredménye: Vass József miniszterelnök helyettes garanciát vállalt azért, hogy *eggyellen tanu-nak sem esik bántódása*, amennyiben pedig azt tapasztalná, hogy a Somogyi-gyilkosság újabb nyomozásánál eltussolás jelei mutatkoznak, *elhagyja helyét*. De nem maradt eredmény nélkül a harc az ellenzék további magatartását illetően sem. A kéthetes küzdelem és főként a szombat esti ülés hatása alatt az ellenzék új helyzet elé érkezettnek tekint magát. Bár a vasárnap folyamán egyik pártban sem foglalkoztak a további teendők kérdésével, a pártvezérektől szerzett értesülésünk szerint

az ellenzék taktikát változtatá a Somogyi-Beniczký-ügy parlamenti csatájában.

A taktikaváltoztatás oka főként Szilágyi Lajos és általában a polgári ellenzék tagjainak a szocialdemokratáktól eltérő felfogása. A polgári ellenzék ugyanis kezdettől fogva helytelenítette a Somogyi-Beniczký-ügynek az államfő elleni kiélezését és ennek a véleményének a parlamentben tanusított passzív magatartással adott kifejezést.

Szilágyi Lajos ugyanis úgy látja a helyzetet, hogy Bethlen István gróf hazaérkezéséig szüneteltetni kell az akciót, amelynek éle-

nem irányulhat a kormányzó ellen.

Az ellenzéknek Szilágyi Lajos szerint csak az a kötelessége lehet, hogy az egyedül helyeselhető alkotmányos és parlamenti felfogás alapján

a kormányt kell számoltatni és ebben a tekintetben egészen mellékes szempont az, hogy a kormány-párt személyi támadással próbálja ezt a megváltoztatott taktikát minősíteni.

De felmerült a taktikaváltoztatásra másik indok is. Jogász-politikusok, — köztük Vázsonyi Vilmos is —

szombaton este az ülés után annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy a Somogyi-gyilkosság nyomozásának a katonai hatóságoktól való elvételét kell szorgalmazni

azon az alapon, hogy a katonai

Bethlen szerdán a napirendnél nyilatkozik a Beniczky-ügyről

A parlamenti helyzet további alakulása most már attól függ, mit válaszol Bethlen István gróf miniszterelnök arra a támadásra, amelyet az ellenzék Szilágyi Lajos kezdeményezésére most már az ő személye ellen koncentrált.

nyomozás annakidején eredménytelen maradt és így a *gyilkosokat újra az illetékes polgári hatóságoknak kell előbb kinyomoznia*. Ezt az álláspontot a szocialdemokrata párt magévá tette és kiegészítette a következőkkel: A szocialdemokrata párt követelni fogja azt is, hogy

Somogyi és Bacsó hátramaradtjai betekinthessenek a nyomozás adataiba, illetve a sértek jogi képviselője is módot nyerjen a nyomozás ellenőrzésére,

már pedig ez csak úgy lehetséges, ha a polgári hatóságok folytatják le a nyomozást, mert a katonai perrendtartás a magánvárd fogalmát természetesen nem ismeri.

Mintogy ilyenformán a polgári ellenzék tagjainak felfogását a szocialdemokrata párt is magévá tette, megszünt az ellentét, amely eddig a baloldaliak parlamenti akcióját megnehezítette.

Bethlen István gróf miniszterelnök személyéhez közelálló helyen a következőket mondták a *Hétfői Napló* munkatársának:

— Mintogy Bethlen miniszterelnöknek hazaérkezése után

előbb még tájékozódnia kell a parlamenti és politikai események részleteiről, legjobb esetben csak

szerdán, a napirendi javaslat tárgyalásánál kerülhet sor arra, hogy a miniszterelnök a Beniczky-liggyben nyilatkozhassék

és visszautasíthatja az ellene intézett támadásokat.

A kormány álláspontját az ellenzék akciójáról teljesen beavatott helyen a következőkben ismertették a Hétfői Napló munkatársa előtt:

— Ami Bethlen István gróf válaszáért illeti, ez érdemben Vass József felszólalásainak tartamá-

val azonos lesz. A kormány és az egységspárt teljes nyugalommal tekint az események és az esetleges újabb roham elé, mert a közvélemény szerint

a baloldal elvesztette a csatát akkor, amidőn a konkrét felosztásra megtárgyaltá vélt „adatal”-nak kiszolgáltatását.

Ebben a kérdésben egyébként kormánypárti körökben az a felfogás uralkodik, hogy

az eljárást vezető hatóságnak kényszerítene kell adataik átadására mindazokat,

akik bárhol és bármilyen formában azt hangoztatták, hogy adatokkal rendelkeznek.

Kiszélesített ellenzéki front alakul

A helyzet ismeretéhez tartozik annak a ténynek a megállapítása is, hogy Szilágyi Lajos beszédét sem a demokratáknál, sem a szocialisták nem fogadták tetszéssel. A polgári ellenzék egyik vezető tagja, aki Vázsonyi Vilmos felfogását is közelről ismeri, úgy informálta munkatársunkat, hogy

Szilágyi Lajos helytelenül járt el, amidőn beszédében Bethlent a kormányzóval szembeállította és a miniszterelnököt távollétében tette felelőssé a történetekért.

Ezt a felfogást Vázsonyiék tudomására is juttatták Szilágyi Lajosnak, még a szombati ülés után és főként azt kifogásolták, hogy Szilágyi azért tette felelőssé Bethlent, mert Beniczky Ödönt a hivatali titoktartás alól fölmentette, amikor éppen a blokk intézőbizottságából indult ki az akélok Beniczky fölmentésére. Ez az ellentét természetesen nem áthidalhatatlan Szilágyi és a szélső-

baloldal között, de az utóbbiak szükségesnek tartották a helytelenítés leszövegését. A jelen esetben főként azért, mert a fajvédők éppen most rohamoznak Bethlen ellen a legszánthatabban a „Vesszen Bethlen” uccal ordításával. Ilyen körülmények között a baloldal nem nyújthat segítséget a fajvédőknek. Ettől függetlenül áll továbbra is a harc a Somogyi-ügyben. Amennyiben a kormány nem intézkedik Beniczky Ödön szabadlábrahelyezéséről és az Az Ujság betiltását nem hatálytalantítja, az ellenzék kiszélesített frontja indul új rohamra. Ebben az esetben ugyanis esatásorba állanak a legitimisták is: Apponyi, Andrassy, Pallavicini, Friedrich és mások. Ez a harc a közszabadságok védelme jegyében folya és a kormány kénytelen lesz meghátrálni. Ez ellen hiába segídeznének a fajvédők, aki most azt a látszatot akarják kelteni, hogy ők az egyetlen megbízható gárda.

Apponyi felszólal Az Ujság-ügyében, Andrassy elutazott Budapestről

Szombaton a parlament folyósóján az a hír terjedt el, hogy Apponyi Albert és Andrassy Gyula a Beniczky-ügyről és annak fejleményéről a parlamentben is ki fogják fejtetni véleményüket. Ami az Apponyi Albert gróf felszólalásával kapcsolatos híreket illeti, ezek annyiban felelnek meg a valóságnak, hogy

Apponyi Albert a Házban szóvá akarja tenni Az Ujság betiltását, arról azonban, hogy ezt milyen formában teszi meg, még nem döntött. Minden valószínűség szerint

Interpellációt fog bejegyezni, amelynek megokolására szerdán este kerül sor. Más formában ugyanis Az Ujság betiltásáról a parlamentben beszélni nem lehet.

Az Andrassy Gyula gróf felszólalásáról szóló hír — legalább is egyelőre törvényszerű.

Andrassy Gyula gróf ugyanis, akit az ügyben vasárnap délelőtt megkérdeztünk, a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— Még a mai nap folyamán vidékre utazom, ahonnan valószínűleg június 22-e körül érkezem vissza Budapestre. A héten tehát nem szólhatok föl.

A kormánypártiak különben rend-

kívül idegesen viselkednek az ellenzék Somogyi-akcióival szemben. Szombaton már sokan hangoztatták, hogy nem tűrik tovább az ellenzék agresszivitását. Minthogy pedig Bethlen István gróf miniszterelnök temporementumossá hévvel szokta visszautasítani az ellene intézett akciókat és rendszerint éles viszontámadással felel a támadásra: a parlament jövő hete is izgalmas összecsapásokat ígér.

Divatcsipkék
Crepe de Chine
Opálbatsiztok
Eponge-ujdonságok
 legelősbban

Klein Antal
 divatruházában

Király ucca 53 szám
 (Akáca ucca sarok)

Dr. Bárány Gézané keresi öt éve eltűnt férjét

Gazdag anyós — Szegény meny — A titkolozó család

Dr. Bárány Gézané bejelentette a főkapitányság eltűnési osztályán, hogy férje; dr. Bárány Géza állatorvos eltűnt. Munkatársunk felkereste dr. Bárány Gézanét Nádor ucca 20., III., 30. alatti lakásán. Megszenvedett arc, középmetri, középkorú asszony Bárányné.

— A férjem még 1919-ben tűnt el — mondja a bánatos asszony. — Nem akarom a rendőrséghez fordulni, mert nem szeretnék az urammal kellemetlenséget szerezni. Most sem én jelentettem be az eltűnést, hanem ismerőseim.

— Gróf Zichy Jenő ucca 35-ben lakunk akkor, mikor férjem elment. Azt mondta, hogy itt nincs megélhetése, elmegyek Csehszlovákiába, ott a csehek adnak neki állást. Két hét múlva visszatért Budapestre, de már az anyajához, öv. Bárány Mihályéhoz szállott, aki a Tatra uca 8. sz. alatt lakik. Én nem érintkeztem anyóssal, mert ők nagyon gazdag család és én szegény famulából származtam.

— Anyósom időközben öngyilkos lett és férjem, hír szerint, a temetésen megint Budapesten volt, immár másodszor, de engem nem keresett fel, ellenben a sógorom írt, hogy vigasztalja-

nak engem... — Elhagyottan élünk öt éves kis fammal, Eladtuk a lakást, a kutatásra ráment mindenünk. A férjem családja még azt is letagadja, hogy a férjem anyja temetésén itt lett volna.

— Én Tolna méltóságos urnál, a MÁV volt elnökgazdátójánál vállaltam házvezetőnői állást és most is ilyen állásba fogok menni.

— Az árvaszéknél is jártam kislattal, de ott sem tudnak addig semmit sem tenni, amíg nem tudom az uram címét.

Egy idős hölgy közbeszól: — Nyitra-Večelében bírtokai vannak és itt hagyja gyermekét és feleségét nyomorogni!

Bárányné folytatja: — Azt mondják, Amerikába ment, meg Csehszlovákiába, meg mit tudom én hová. Csak az igazat nem mondják meg...

És dr. Bárány Gézané pakkol, mert holnap újra állásba megy. Házvezetőné lesz és vízi magával a kis öt éves fiát, ifj. Bárány Gézát, hogy megjeljenek, mert „valamint mégis csak kell esznie — hiszen anya vagyok...”

Feloszlott a tudománymentő-bizottság

A bizottság 350 millió koronát kitevő vagyonát tudománymentési célokra fordították

A tudománymentő bizottság, melyet a felső oktatásügyi egyesület a főiskolák tudományos munkásságának biztosítására alakított, vasárnap a Pázmány Péter Tudományegyetem 1-56 számú szemklinikájának tantermében gróf Apponyi Albert elnöklésével tartotta záró ülést, amelyen megjelent Albrecht főherceg, báró Piret főudvarmesterrel, Berzeviczy Albert, báró Wlassics Gyula, Lukács György, Földes Béla, Tóth Lajos, Hossay Lajos, Balogh Jenő, Nagy Árpád és az egyetemek, a Műegyetem, a közgazdasági fakultás, az állatorvosi főiskola, a soproni erdő- és hányamérnöki főiskola számos tanára.

Gróf Apponyi Albert elnök megnyitójában jelezte, hogy a tudománymentő bizottság feloszlása nem jelenti azt, hogy a tudományos munkának nincs többé szüksége a társadalom segítségére, hanem csak azt, hogy e feladatot ezután nem külön bizottság, hanem a régi s újonnan alakult intézmények fogják teljesíteni.

Gröz Emil dr., egyetemi tanár, ügyvezető-alelnök terjesztette elő ezután jelentését, amely visszapillantást vet a tudománymentő bizottság megalakulásának történetére. Eszerint három év alatt e célra a magyar társadalom 304 millió koronát, a törvényhatóságok 3 milliót, a kereskedelmi minisztérium 12 milliót, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 29 milliót, külföld 2½ milliót adtak, kerek számban 350 milliót. Ez összegekből tudományos műszerekre, a laboratóriumi felszerelésekre 61 milliót, egyetemi - intézetek és szeminariumok támogatására 7½ milliót, főiskolai könyvtáraknak 6 milliót, Egyetemi tudományos egyesületek és tudományos folyóiratok segítségére 19 milliót, fiatal tudósok tudományos munkásságának támogatására, utazási és tanulmányi segélyekre 87½ milliót, egyetemi pályadíjakra 20 milliót, nyomtatványokra 10 milliót, összesen 343 milliót koronát.

A bizottság befejezte működését, a megbízatását visszazárta a felső oktatásügyi egyesületnek.

A bejelentett s a költségvetési év végével befolyó összegeket az 1925-26. iskolai év egyetemi pályadíjainak kiegészítésére, mint gróf Apponyi Albert-jutalmaditját fogják kiutalni.

Ezután Rákosi Jenő szólt fel, aki a magyar tudomány képviselőiben látja a garanciát, hogy a tudományos munka fenmarad. Berzeviczy Albert a tudománymentő bizottság elnökének, Apponyi Albertnak mondott köszönetet.

Milos György az ország gazdasági helyzetének javulását s annak kedvező kilátásait fejtegette. Tauffer Vilmos felszólalásával az ülés véget ért.

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

Japán és francia nap- és esőernyők a legegyszerűbből a legszelebb kivitelleg

Női ernyők

Tiszta selyemernyő, 16 águ, a legdivatosabb	420.000
Félselyemernyő, 16 águ, legújabb nyelű ...	250.000
Félselyemernyő, 12 águ, elegáns ...	160.000
Divat gloria-ernyő, 12 águ, csontfogantus	120.000
Tartós női ernyő, bőrfogóval ...	85.000

Férfi ernyők

Félselyemernyő selyemtokkal, elegáns ...	240.000
Félselyemernyő, divatos elegáns nyelű ...	180.000
Tartós ernyő, jöminőségű ...	98.000

Méteráru-osztályunk mintát küld meg nem felelő árúért a pénz visszadjuk, vagy becsoréljuk

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

BUTORSZÖVEK

Selyemripipek Damasztok Fűgőnyelmék Szőnyegek Brokátok Delourok Matracsinatok Futók Atvetők, az összes kárpitoskellékek nagyban és kicsinyben Vágó és Társa (IV. Kammermayer Károly u. 3. Központi városház)

Krausz Simon

Egyszerű, szürke hir jelent meg a napilapok hasábjain, amely csaknem ambicionálta, hogy az ország közvéleménye ne vegyen róla tudomást. Pedig ez a szürke újsághír a napokban nem kevesebbet mondott, mint hogy Krausz Simon megvált az Angol-Magyar Banktól. Elhagyja helyét annál a banknál, amelynek egész élete, fejlődése, nagyranövése Krausz Simon munkásságával van összenőve, amelyet Krausz Simon tett azzá, ami s amely talán meg is érzi, hogy nem Krausz Simon szelleme élteit, nem az ő agyveleje táplálja.

Nem vagyunk annyira indiszkrét-tek, hogy kutatók, milyen motívumok játszottak közre, hogy Krausz Simon megvált az Angol-Magyar Banktól. Ez legszemélyesebb ügye Krausz Simonnak és a banknak.

Mégis van valami ebben az egész fordulathat, ami a közvéleményt érdekli legalább is hatóságban. Nem is oly régen a sokkal kisebb bankokban előállott személyi változások élénk viszhangot keltek a gazdasági és pénzügyi életben. Ha x. y. bankigazgató ur, nem is a Krausz Simonok generációjából, megvált a bankjától, erre reagált az egész közgazdasági élet. Nemcsak napokon át pertraktáltak a lapok és következtetéseket tettek, de megérezte hatását a legfinomabb szeizmográf, a tőzsde és illetékes bankkörök több-kevesebb izgalommal napokon át beszéltek a különös fordulatról.

És most egy szürke, egyszerű napírh azt kürtöli világra, hogy Krausz Simon elhagyja helyét az Angol-Magyar Bankban és mintha mi sem történt volna, a következő pillanatban a laikusok, a szakemberek napirendre térnek az esemény felett és a tőzsde nem mutat változást s a legkisebb kilengése se árulja el, hogy Krausz Simon visszavonul az Angol-Magyar Bank éléről.

Ez mindenesetre olyan jelenség, amely mellett meg kell állnunk egy pillanatra, mert ez a tény legalább is felkeltheti a gyanút, hogy valami nincs rendjén s a gazdasági élet precíz óraműszerkezetében valahol hiba van.

Vajjon Krausz Simon szelleme, energiája, képessége, hatalmas koncepciója torpant meg? Ezt nem lehetjük, akik láttuk, figyeljük ennek a kiváltságos pénzügyi zseninek csak a közelmúltban is végzett hatalmas munkáját.

Mi magában a gazdasági élet — hogy így mondjuk — eltespedtségében véljük megtalálni a helyes magyarázatot. A nagy hausse-mozgalom után váratlanul köszöntött ránk a baisse; olyan váratlanul, hogy zavarba hozta még a finansziókaptások is. És ez a baisse amint állandósult, vagy tőzsdei nyelven szólva — szilárdult, úgy vesztette el minden érdekességét a tőzsde, a gazdasági élet.

És ma már oda jutottunk, hogy a gazdasági és pénzügyi deroultság olyan arányokat öltött, hogy mindenki apatikussá lett minden iránt, ami a gazdasági étellel vonatkozásban van.

Am ennek szomoró következményei vannak az ország szempontjából is. Ez az apátia igen súlyos következményekkel jár. És ez az, amikor a veszedelmet látjuk, ez az, ami megragadja figyelmünket egy olyan eset kapcsán, mint Krausz Simonnak az Angol-Magyar Bankból való megváltása.

Ez a pénzügyi és gazdasági apátia már tünet, kóros jelenség, amelyet gyógyítani kell. És azt hiszik, hogy ennek elérkezett a huszonegyedik órája már. A kormány nem nézheti tétlenül a gazdasági összeomlást és akiket illet, nem helyezkedhetnek arra az álláspontra, hogy utánunk pedig az özönvíz. Nem! Az ország érdekében nem! A kormányunk kötelessége ocselkedni, s a gazdasági élet vezetőinek, a Krausz Simonoknak kötelessége, hogy az apatikussá teszedező kirántás a gazdasági életet és kemény és férfias összefogással új életet teremtsenek.

Hogyan lesz négy ló árából hatmilliárd adósság

Járvas Imre földbirtokos letartóztatását a vizsgálóbíró is fentartotta

Az utóbbi idők végsőkig elromlott gazdasági krízisének talajából fakadt az a bünvádi eljárás is, amely most foglalkoztatja a budapesti büntetőtörvényszéket és amelynek szenvedő alanya Járvas Imre földbirtokos.

Járvas Imre még 1918-ban megvásárolta a 960 holdas Baracs-pusztát, azonban csak olyan kevés tőke állott akkoriban rendelkezésre, hogy

még a vételárra adandó előleget sem tudta lefizetni.

Járvas úgy segített a dolgon, hogy egy nagyobb pénzintézethez fordult kölcsönért és a bankkal sikerült is az ügyet lebonyolítani.

Közben, szerencsésjére, néhány jótéremény év volt és így a földbirtokot sikerült minden nagyobb teher alól mentesítenie, úgyhogy a tekintélyes nagyságu középirtokos

csupán 10 millió korona adóssággal maradt betétdélva.

Ezért a tízmillióért azután pert indított a földbirtokos ellen. Járvas a tárgyalás napján magához vette ezt az akkoriban még tekintélyesebb összeget és elindult a törvényszékre, hogy ott átadja a felperesnek és ezzel végleg megszabaduljon adósságaitól, továbbá a pertől is, amelyben biztos pereszteség fenyegette őt.

A földbirtokos azonban szenvedélyesen szereti a lovakat és az lett a balvégezte. A törvényszékre menet, az útja a Tattersalnal vezetett el, ahol a kapu előtt négy gyönyörű lovat pillantott meg. Járvas le akarta opciózni a lovakat, de az eladó csak úgy volt hajlandó belemeenni az adás-vételi ügy-letbe, ha

a földbirtokos a tízmillió vételárat nyomban kifizeti.

A földbirtokos rövid tételbeszéd után megvette a lovakat és kifizette a tízmilliót az eladónak. A perbeli tízmilliót, gondolta, ráér majd lefizetni akkor is, ha erre jogervényes bírói ítélettel kötelezik őt.

A bíróság Járvasát tényleg elmarasztalta a tízmillióss adósság és a költségek megfizetésében és a földbirtokos

az ehhez szükséges összeget már csak magas költsékekkel mellet tudta megszerezni.

Igy történt azután, hogy a tízmillióss összeg a költsékekkel, a kamatok kamataival és a perköltségekkel nem sokára 42, majd 72 millióra szaporodott fel. És a négy ló megvásárlásából keletkezett adósság

két év múltán elérte a hatmilliárdot.

Járvas az adósságok lefizetésére megterhelte birtokát, amelyből utóbb háromszázhatvan holdat parcellázott és az egyes parcellákra előleget vett fel a gazdáktól.

A gazdák azonban, amikor megtekintették a teleknyomvet, látták, hogy a birtok megvan terhelve, ezért

csalás miatt feljelentést tettek a földbirtokos ellen.

De feljelentést tett a bajbajutott földbirtokos ellen még sok más hitelezője is. Így feljelentette Kain Albert dr. budapesti ügyvéd egy nagy pénzintézet nevében is, mert Járvas a bankkal akarta rendeztetni összes adósságát és a banknak a beszállás, kiszállási és egyéb előzetes kiadások címén több százmillióst kárt okozott.

A rendőrség a feljelentések alapján letartóztatta Járvasát és átkísértette a Markó-uceal fogházba, Medvécs Medióc vizsgálóbíró a földbirtokost előzetes letartóztatásba helyezte.

Csak feledni lehetne — mondja Somogyi és Bacso özvegye

„Várok rendületlenül, mint öt év óta állandóan” — Megható jelenetek Somogyi és Bacso sirjánál — „A sors nem adhat más elégtételt nekem — mondja Bacsoné — mint megbünteti azokat, akik nyolc gyönyörű hónap után elvették tőlem az én szép fiatal uramat!”

Két hét óta nemcsak a politikai, de a társadalmi életet is a Somogyi-Bacso gyilkosság ügye s az ekről felkavart események foglalkoztatják. Ennek a több mint öt év óta borzalmasan aktuális ügynek szenzációje elnyom minden más eseményt, rénrégénybe illő részleteinek hullámai izgatják az emberek fantáziáját, erről cikkeznek a lapok, erről interpellálnak a nemzetgyűlésen és a nagy izgalom közepette talán senki sem gondol arra, hogy valahol egy kis szoba csendes homályában két mártír özvegy szomorú könnyel hullanak az újságlapok öklönyi betűire, melyek mind az ő tragikumukat hirdetik.

Feketeruhás, halkszavú, egyszerű aszsony Somogyi Béláné, Állandóan gyászban jár, mintha ezzel is szimbolizálna akarná az ő örökájdalmu, vigasztalan, szomorú életét.

— Ujáságról — kérdi. Nem szeretem a nagy nyilvánosságot. Úgy megbujok ebben a kis lakásban az én hangtalan fájdalommal, el az emberektől, zivajgtól, hogy csak magamnak maradjak gyászommal. A temetőbe is csak akkor megyek, ha gondolom, nem találók ott senkit. Egyetlen vigaszom az én kis unokám társasága és az emlékek.

— Az utóbbi napok eseményei különben is nagyon megviseltek. Rettenetes nyomokat hagynak bennem ezek az újságcikkek, mert felkavarják az egész multát és én gondolatban megégyezem végigélem azoknak a napoknak minden borzalmas pillanatát. Egészen belebot-

tem az izgalomokba, ahogy várom az események mikénti fordulását. Figyelmelem kísérem az ügy legapróbb részleteit is és várok, várok, rendületlenül, mint öt év óta állandóan...

— Véleményt természetesen nem mondok, de egyet mégis meg kell említenem, Olvasztam Beniczky cikkét és feltűnt nekem, milyen bámulatosan precíz pontossággal van megírva az a rész, amely rák az az én személynem vonatkozás. Szörül-szóra úgy történt, ahogy ő írja.

— Mindenki vigasztalni igyekszik. A párt és a munkások nagy szeretettel vezetnek körül és nem mehetek ki a temetőbe úgy, hogy egy-egy megható jelenetben ne lenne részem és a kegyeletnek ezek a megnyilvánulásai nagyon jól esnek nekem. A multkor például távolról megfigyeltem, hogy egy ismeretlen, nagyon elegáns úrósvit ur elvette a kertészől az öntözőkannát és ő maga kézzel is megöntözte a kis sírt. Azután szó nélkül elment. A kertész nem tudta meg mondani ki az illető, csak azt, hogy már többször látta itt.

— Jómultkor meg egy munkásaszony zokogott a sirnál. Kiderült, hogy az illetőnek szintén megölték a férjét, nem is került elő és ő most az én szíromat látogatta.

És most már könnyben uszó fátyolos szemekkel kezd beszélni a gyerekekről, a küzdelmekről, a régi szép időről, amikor még az egész boldog család együtt volt.

— Csak feledni lehetne... Azután Bacso Bélánéhoz vitt utam. Szimpatikus fiatalasszony, nagy nyílt gyermekel szemekkel, csak az arcán ömlik el valami fájdalmas szomorúság, amit még a ritka mosolyok sem tudnak előlőlni. Bevezet a kis szűk udvari lakásba. A falak teleagatva Bacso fényképekkel. Az asztalon egész csomó újság.

— Látja ezt a sok újságot? — mondja, mintha kitalálta volna a gondolatomat — állandóan ezeket bujom. Izgalommal olvasok el minden lapot á-tól z-ig, mely „azzal” foglalkozik. *En győnye meggyőzött asszony vagyok, akinek a sors nem adhat más elégtételt, minthogy megbünteti azokat, akik az én szép fiatal uramat nyolc gyönyörű hónap után elvették tőlem.*

Megrázza a feltört zokogás. — Nézzem ide egész csomó levél, üdvözlök, amit mind egyszerű munkésemeberek irnak hozzám, bátorítást, vigasztalni igyekeznek.

— Az én életem nagyon siváran egyhangú, szinte úgy hiszem, csak az emlékeimnek élek. Az uram könyveit olvasom mindig eszembe jutnak azok az esték, amikor nagy irodalmi ambíciókról, terveiről beszélt. Istennem! Mennyi mindent akart még csinálni! Sokszor mondta:

— Meglátod és csak 45 éves koromban fogok tudni igazán írni. Addig csak tanulok és figyelek.

— Nagyon gyakran kijárok a sírjához. Mindig téle van virággal és szinte fáj, hogy az én szerény kis virágaim eltűnnek a nagy koszorúk között. Anyian keresik fel az ő sírját és sokszor hallom, amint sajnálkozza suttogják:

— Szegény kis Bacsoné! — Talán belelőrtömtem már a változhatatlanba, de feledni nem lehet soha. Gyakran felkeresem Somogyinét, aki valóságos anyai szeretettel pártfogol.

— Egy vágyam csak: nagyon szeretnék Budán egy kis levegős lakást. Volt szép lakásom, de onnan rövidesen azután, hogy uramat megölték, kitétek és kiutalták ezt a kis udvari lyukat.

Keserű nevetéssel mutatja:

— Nézze! Olyan keskeny ez a szoba, hogyha széltárom a karomat, érintem a falakat. Pedig tudósucsuherurumot van és nincs pénzem nyaralni menni.

— És olyan csunya volna ebben a rosszlevegőjű sötét szobában leélni az én özvegyi életem... Hajdu Endre.

Budapest szenzációja!

Olcsóbb és jobb a menürendszernek!

KOVÁCSÉVICS
sörözője és étterme
(volt Wurglits)

VIII., Rákóczi út 29. sz.

megnyílt!

Villásreggeli különlegességek
Elsőrendű konyha Kifinomott borok
Árnyas kerthelyiség
A jó vidék találkozóhelye

Állandóan friss csapolás!

---

25 év óta olcsósbán: árai feltűnősen keltnék
ról közlimeret cépum

Női vászoncipők szürke és fehér színekben, legjobb gyártmány ... **155** ezer

Férfi gyermekcipők kifinomult minőségben és tiszta ... **110** ezer

Tenisz-Torna-Házcipők vastag vörös gumitalppal, extra 1-a minőség, fehér, fekete, szürke, barna színekben, sarokkal ... **100** ezer

Teniszcipők legjobb gyártmányú, francia fazon, hűvösitalppal ... **155** ezer
férfi nagyságban ... **175** ezer

Bőrcipők férfi és női kifinomult minőségben ... **180** ezer

Szendvicsek extra 1-a minőség
19-22 23-26 27-30 31-35 36-40 számig
80.- 90.- 110.- 130.- 150.- ezer k.

Házcipők mindenféle kivitelben és színben **90.**
tornacipő 90, ereszeti svéd szoknyatornacsizma **120.**
leher férfi tenisztornacsizma **125** ezertől
Schöner-cégnél, Dóbrantai-tér 4.

Leirer Lőrinc Rákosi Jenő ellen sajtópert indít

A nagyanyu perben huszonöt újságíró kerül a vádlottak padjára

A szomorú emlékü Leirer Amália gyilkosság felfedezése után a nagy apparátussal megindított rendőri nyomozás csakhamar holtpontra jutott. A nyomozás százfélé vezető szálai kordáni esemény bogyóztak. A felzaklatott idegű közönség mely feszült figyelemmel kesse a rejtélyes gyilkosság nyomozásának minden egyes mozzanatát, laikus szemmel nézve csak azt látta, hogy minden egyes gyanúsított szerepét tisztázza a rendőrség. A gyanúsítottak mind a meggyilkolt Leirer Amália környezetéből kerültek ki. A házneszter fia, egy volt rendőrdíjnok, régi cseledei, valamint ezeken férfisímeresek. Ezek azonban mind tisztázta magukat. Az érthetetlen tömegszichózis ekkor pletykák alapján felkapott egy nevet, végigszórta a városban és a száron járó hír Leirer Amália édesapját állította a borzalmas tragédia előterébe.

A rendőrség megfeszített erővel dolgozza a legjelentéktelenebbnek látszó tanuvalomások és feljelentések nyomán is a legerélyesebb nyomozást indított és így történt az a tévedés, hogy Leirer Lőrincet félig-meddig a közvélemény nyomozó hatása alatt gyanuba vették. Egy hétfői napon azután ki is robbant a megdöbbentő szenzáció. Leirer Lőrincet őrizetbe vették, azután letartóztatták.

Emlékeztet még a közönség előtt Leirer Lőrincnek a letartóztatás alatti magatartása. Felsőbb engedéllyel bebecsátolták cellájába Csizsark János dr. érseki helynököt, akinek Leirer Lőrinc megrögyött. A borzalmas vádall terhelte apa egy pillanatra sem tört meg. Igazságban vetett hitre, vagy az irtoztos gyanu sulya alatt apatikussá válva várta a fejleményeket.

A szállongó pletykák természetesen felhivták a sajtó figyelmét Leirer Lőrinc személyére. A hirlapok hasábjain egyre különösebb beállításban szerepelt a neve. Mikor azután a rendőrség letartóztatta, a nyomozás közben felmerült momentumokat a sajtó bőven kommentálta.

Saguly Ferenc fogházbéli vallomása után, kiderült Leirer Lőrinc ártatlansága. A meghurcolt apa kiszabadulásakor kijelentette, hogy elégtelést szerez meghurcolása miatt. Ez az ígéretek csakhamar valóra vált. Leirer Lőrinc azonban nem az öt gyanúsított hatóságai közegek, hanem a büneset kapcsán személyével foglalkozó újságírók ellen indít eljárást.

Leirer heteken át foglalkozott az az, hogy a tragédia nyomozása idején megjelent hirlapok példányait összenyújtotta, át tanulmányozta és jegyzeteket készített azokból. Azután felkereste védőügyvédjét, Sándor László dr. volt rendőrfőkapitányt és meg akarta bízni a sajtóperek vitelével. Sándor László dr. — aki hosszú rendőri múltja alapján tisztában volt ezzel az idegű, lázas munkával, amit ilyen súlyos bünesekélmények alkalmával végeznek a rendőri tudósítók — megértette, hogy az ügy megnyilvánult óriási érdeklődés, nem pedig a helytelen iudicium késétette az újságírókat arra, hogy Leirer Lőrinc személyét a kapott információk alapján szerepeltették a bűnygyben.

A volt főkapitány nem vállalta a sajtóperek vitelét.

Leirer Lőrinc ezután régi házi-ügyvédjét, dr. Fűredi Mórt bízta meg a perek vitelével. A kijegyzett cikkek alapján

tizenkilenc lap ellen, hetvenöt cikk miatt tett folyamatba a sajtópert.

Az inkriminált cikkekben nagyrészt rágalmazás és halott emlékének anolázását látja lenforogni Leirer.

A heperelt napilapok lajstroma a következő: *Az Újság, Nemzeti Újság, Szózat, Pesti Napló, Friss Újság, Pesti Hírlap, Pester Lloyd, Neues Pester Journal, Vildg, Népszava, Az Est, Magyarország, 8 órai Újság, Új Nemzedék, Magyar Hírlap, A Mai Nap, Esti Kurír.* A hetilapok közül *A Reggel*, a színházlapok közül a *Ma Este* ellen indít eljárást. A legutolsónak minden iragikusság mellett az ad érdekeséget, hogy a képes színház lap egy grafológus véleményét közölte Leirer Lőrinc írásáról.

A megindított sajtóperek során az illető lapok közölni fogják a rendőri sajtóbírószag vezetőjével Bóssay rendőrtanácsossal a cikkek szerzőinek neveit. Egy azonban bizonyos: hogy

az inkriminált cikkek szerzői között Rákosi Jenő, a magyar újságírók nesztora is szerepel.

Rákosi Jenő két vezércikkben foglalkozott a bűnygyvel. Ezek egyikeben lát rágalmazást Leirer Lőrinc ellen.

A cikk nem annyira az ügy büntetőjogi, vagy nyomozati részével, mint inkább kortinteli beállítással foglalkozik. Leirer Lőrinc biztos iudiciummal válogatta össze a cikkeket. Figyelem kívül hagyta azokat, melyek a büntény nyomozása alatt a hatóságtól szerzett információk alapján születtek, de per alá fogott minden olyan cikket, amely csak bizonyíthatatlan magánforrásból származik.

Rövidesen megindul tehát az utóbbi esztendő legnagyobbs sajtópere. *A monstre sajtóper során Leirer Lőrinc úgy látszik a vádlottak padjára akarja ültetni Rákosi Jenőt, az egész Európa előtt köztiszteltelen álló publicistát is. Kéneke szavát egy ország népe hallgatja megnyilvánulásként.* Rákosi Jenőnek a magyar újságírók nesztorának egy emberéletnyi újságírói működése után végre alkalma nyílik vádoltként állni a bíróság elé. Mert Rákosi Jenő ellen több mint félszázados újságírói munkálkodása alatt egyetlen egyszer sem indított sajtópert.

Megkérdeztük ez ügyben Rákosi Jenőt, aki a következőket mondotta:

— Emlékszem, hogy két izben foglalkoztam e szomorú emlékü irnyel. Ugy írtam, ahogy újságírókmal joga és szabadsága van valamivel foglalkozni. Ha azonban valaki sértve érzi magát és a bírósághoz fordul: lám lássa. Más megjegyzésem nincsen.

S. P.

Pesten az ilyesmi nem újság kérem...

Két válóper aktáiból

Romantikusan érdekes válóperben hozott ítéletet a soproni törvényszéken Zechmeister József dr. törvényszéki tanácselnök. Egy közismert soproni házaspár válóperében mondotta ki a bíróság a választ és az elvált fiatalasszony, aki mindössze 28 éves, most már az előirt 10 hónap letelte után újhol férjhez mehet. A választ a férj hibájából mondotta ki a bíróság.

Ismert bűnygyi romantika a válóper anyaga. A férj, amikor 4 évvel ezelőtt megnősült, 28 éves volt. A házasság ugynevezett szerelmi házasság volt elég becsületes anyagi viszonyokkal. A fiatal férjnek jó állása volt Sopron városánál, később vezető pozícióba került, főnök lett, amit nemcsak szerencséjének hanem képességének is be kell tudni. A házasság boldognak indult, de a férjtel magával ragadta a pár évvel ezelőtt dühöngött konjunktúra. A fantázia szilaj paripája háttára vette, a gyepőt engedte és meg lett a baj: *botrányba fullt bűnygyi sűrűsége jutott a könnyelmű fiatal családapa.* Csalt, sikerkasztott, pénz szerzett magának bünes úton. Elegánsan járt, finom cigarettát

szívott. Feltűnt mindenkinek, hogy élete sora nagyot változott. Azután kutatni kezdtek, honnan szerzi a pénzt és kiderült, hogy nem becsületes úton.

Vizsgálat indult meg ellene, előállították, letartóztatták és az ügyészségi fogházba kísérték. Ott volt vizsgálati fogságban jó ideig, amikor egyszer csak megszökött. Körözlevelet becsajították ki ellene, de kézrekeríteni nem tudták. Felesége, a fiatal, családott asszony szerette volna a legjobban megtudni, hol van rosszútra tévedt férje, mert közben szomorú híreket hallott férje hűségéről is és elhatározta, hogy válik. A közevénny azonban nem sikerült kézrekeríteni.

A fiatal asszony felhasználta minden legkisebb nyomot, amelyről feltételezte, hogy eltűnt férje bűnyhelyéze vezet. Bizonyos címekre könyörgő leveleket írt férjéhez és arra kérte, hogy gyermekük érdekében tudassa címét, esküszik, hogy nem adja a büntető hatóságok kezére, csak írja meg, hol van, illetve tegye lehetővé a válóper lebonyolítását.

A levelek elemek, de ugyanigy vizsgálta is jöttek. Három évig tartott ez az

idegkimerítő egyre reménytelenebb hajtsa és nyomozás az eltűnt férj után. A nyomok Budapestre vezettek és a kálváriás fiatalasszony elhatározta, hogy mindazonon megkeresi férjét. Felköltözik Budapestre, itt állást vállalt és egyre az ő emberét kereste, kutatta. De semmi siker. Néha itt-ott valami nyom felvillant, de azután az is hamisnak bizonyult.

Néhány héttel ezelőtt azután a budapesti markóceai fogházból átírtában értesítették a soproni kir. ügyészséget, hogy a közevénny itt ül a fogházban és ha kitölti rászabott büntetését visszakísérik Sopronba. A hírt meghallotta a szomorú feleség is és meggyőződött, hogy férje csakugyan a fogházban van, kiváncsi azonban nem volt rá, annál kevésbé, mert ugy informáltak, hogy a fogoly arra tele van sok esunya sebbel. Most már könnyű volt kideríteni azt is, hogy mit esnlát bujdosása alatt a közevénny. Állása nem volt, adott-vett, árnyék alatt zállott leányok barátja lett Budapestben. Volt egy 40 éves asszony ismerőse is, akinek szép ígéretekkel elcsavarta a fejét. A fiatal asszonyt érő a barátságáról a következőképpen informálta a 40 éves asszony férje.

— Észrevettem, hogy sokat vannak együtt. Figyelmeztettem a feleségemet, hogy vigyázzon legalább, felnőt gyermekeink vannak és könnyen észrevesznek még valamit. Feleségem azonban nem hallgatott rám, még vakmerőbb lett, Pesten az ilyesmi nem újság kérem — mondotta a férj — azután a feleségem kért, egyezzek bele a válásban. Hát én belmentem. El is váltunk. A feleségem szobát adott ki albertlebo Fricsnek — így nevezte magát a bujdosó — én elköltöztem. Pár hét múlva sirva jött a leányom, hogy a mamát kórházba kellett szállítani, a Frics pedig elvitte a detektívek, csunya sebek voltak az arcán....

A fiatalasszony most visszakapta szabadságát, mert a bíróság a férj hibájából kimondta a választ és a kálváriás fiatalasszony 10 hónap múlva már egy tanító felesége lesz.

Sanghaiban felgyújtották az angol és Japán konzulátust

Sanghai, június 14.

A helyzet változatlan. A sztrájk még tart. Kedden nemzetközi bizottság érkezett ide és a kinal hatóságokkal karöltve véget igyekeznek vetni a válságnak. Holnapra Pekingben vagy tüntéseket jeleznek. Franciaország kinal követésége és az indokinal főkormányzóság intézkedéseket tettek, hogy szükség esetén csapatokat küldjenek a határra.

A Surday Expressnek jelentik Sanghaiból, hogy Kiocspanban az angol és a japán konzulátust felgyújtották.

Dohányzó hölgyek és férfiak
rossz szájízét eltünteti a
Fodormenta **LYSOFORM**
öblögtetés
Fertőtleníti Oltósó

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP LAN PAP LAN PAP LAN
Kárpitosúru, vas-, és rézbutorgyára
Szűnyeg, pokróc, üggyöny, ágy- és asztalterítők, gyermekkoecik, ngyzsekék, leányzokba, előszoba- és kerítubutorok, ernyők és sátrak minden kivitelben kaphatók
GICHNER JÁNOS
BUDAPEST, VII., ERZSEBET KÖRÜT 20.
Nagy katalógust 4000 K ellenében postán küldök

Sugár Arnold üzletház Budapest V. Sas ucca 20. szám. Kendő-, zsebkendő- és divatruanyagkereskedő. — Állandó dúsraktár

WEISZ SÁNDOR ÉS RÓNA Pozstó- és béteáranyagkereskedés Budapest, V. kerület, Arany János ucca 22. szám

Vigyázz a címre!
OLCSÓ RUHANAPOK
A legfinomabb, minőségű kész férfiruhat, raglánok, fu ruhák, fu raglánok, divat nadrágok, a jelen gazdasági viszonyok folytán minden elfogadható árban draszt
FEHLER M. MIKSA
Divatruaglan már egy millióért! Tavasz divány már egy millióért!
Budapest, 10. ker., Károlyi körút 26.
Kérjen drággyekket

A pesti járdán

Csak egy krajcárt kérek

Egykor az ünnepi miséről távo-
zókhöz sugták ezt a templom koldu-
sát. Ha nem hullott a csevegő rez,
erősebben sugták. Ha ez sem hasz-
nált, ott hagyták vacakait s a tá-
vozók elé állva szívhez szelöbben
írták: csak egy krajcárt kérek.

Ez jutott eszembe ma, mikor az
egyik pesti nagybank fölöttözött
tisztviselőjét láttam bemenni egy
ház udvarába. Nem rég még serény
szorgalommal forgatta penicilusát
írászatlanul és bizonyára arról ál-
modozott, ha majd, idővel a számár-
létra létra igazgatósági fokán meg-
pihenhet, szép, nyugodt, gazdag é-
let fog élni. De jött a sandális. Az
álmok szines kódét szétszórtatta a
nyomorúság vihar szele s most ge-
szelőt egy hatalmas bérlásárnyja
udvarára s lakkozott iskolahegedű-
jén ezt írta fel a lakóknak:

— Csak egy krajcárt kérek.
Játékából nem érzett a gyakorlatlott
zenész tudása. Fals hangokkal huzta
Liszt rapszódijait, Offenbach me-
lódijait. Cifrázta, egyszerűen két hu-
ron is játszott, vadul, kétségbeeset-
ten, mint egy eszelős. A lakók ijed-
ten kidőltek a folyosókra s nem
tudták elképzelni ki lehet ez a kí-
fogástalan ölföltölti uriember? Bol-
ond-e vagy részeg?

S most lehullott az első száz ko-
rona. Pontosan lába elé vitte az
udvar huzata. Abbagyotta a játé-
kot. Lehajolt, zsebeváltotta, felkö-
szönt és tovább játszott.

Sainte döbbenetes volt a hatás.
Egyformán éreztük itt most, a ma
kétségbeesett nyomora sirja a me-
lódákat. Itt most adni kell! És hull-
t az a pénz... A tisztviselő ur
huzta. A vicegyerek szedte s hordta
a pénzt elébe. A százasok és ötszáz-
asok tömege már kis halommal
gyűlt fehérbetétes cipője elé.
Sainte a térdéig szeretlek volna
halmozódni, hogy mondhasd ki
tisztviselő ur, mi itt vagyunk, csak
nem szegélyez magát. Talán érteke is
ezt a holt süttőgést, mert most már
eszeveszelten huzta. Talán az jutott
eszébe: most huzd az Istenfajdát,
mert holnap már kikophatsz innen
is. Holnap már az éhező nagyságos
és méltóságos urak jönnek ide ez-
zel: csak egy krajcárt kérek.

De vége szakadt a játéknak. Rá
nézett a pénzhalomra. Csontos új-
jaival gyömöszölni kezdte zsebeibe.
A zsebek kidagadtak. Nem fért be.
Hova tegye? A kalapjába gyömö-
szölte, azután a fejére huzta és elő-
zékeny meghajlás után eltávozott.
Utána futottam. Már az uccán
volt.

— Tel — szóltam. Hát te mit csin-
alsz?

Először megrendült, majd elnevet-
te magát.

— Koldulok barátom. Nem tehe-
lek mást. A bank elbocsátott, azután
egy nyári vendégül is. Lovni mégse
megyek. Hát koldulok. Koldulom az
utiköltséget. Naponta két-három-
százezer koronát keresek. Ötvenet
annyámmal adok. A többi félre-
teszem. S ha lesz elegendő pénzem,
irány: Mexikó. De servus. El ne
árvulj.

Nem árvulom el. Miért árvulnál el
egyik diplomás barátomat. Csak
megírom a bankkormányfőtandoso-
k építésére.

Amice.

Guttman és Fekete
közszevőit- és kötöttáruáru
Budapest-Óbuda
Központi raktár és Iroda:
VI. KER., DEÁK TÉR 6. SZÁM
(ANKER PALOTA)

Epstein és Pfeifer
textiláru-nagykereskedés, Budapest V, Sas u. 6

A legnagyobb magyar államférfiunál...

„Uj irányba kell terelni a magyar politikát” „Mindenki, aki azt hiszi, hogy visszatérhet az ahogy régén volt — illúziókban él”

Gróf Apponyi Albert neve a köz-
tudatban úgy él, mint a megnyug-
vás, a biztos tudatosság megteste-
sült fogalma. Az a higgadt és hosszú
évtizedek érlelte rutinos nyugalom,
ami minden eszelekedetét jellemzi,
politikai ellenlábásainak tisztelét
is megszerezte. Apponyi Albert, a
patriarkális közszeretben élő ál-
lamférfi 80 éve szinte hihetetlen
azoknak, akik őt személyesen ismer-
ik. A fürge 50 évesek ereje, férfias
megállapodottsága, friss beszéde és
aktivitásuk biztos birtoklása jellem-
zik korunk egyik legnagyobb ma-
gyarját.

Nem is a politikus, hanem az ember,
a kérlelhetetlen, időt megcsúfó
ember érdekelt, mikor felkeres-
tem.

Verbőczy uca 17. szám alatti kis
palotájában fogadtott. Elmondtam
jövetelem célját.

— Talán gyereink a kertbe, majd
mutatom az utat — és előre siet.

A vároldai kert kis téglás terrasz-
án kerti székek. Egyikében a ke-
gyelmes asszony, aki éppen a Neue
Freie Presse-t olvassa. A kilátás a
halászbástyáról látható tájképpel
azonos. Egész Pest fejedelmi pan-
orámája csillog fel ide. Az iparkodó
kis propellerek, a futó villamosok
jelzik, hogy élet van lent a város-
ban, az uca zúgó verkerégek, lük-
tető, zsvajvos vására nem hangzik
fel ideig. És ebben a furcsa kerti
délután hangulatban nyugodt mel-
tétsgal muzsikál Apponyi hangja.

— Hogy milyen érzések alakultak
ki bennem hosszú politikai pályám
alatt, azt mindenki tudja. Az én éle-
tem nyitott könyv...
Aombok között parázsló nap kö-
rül fogja ősz fejét... Igazi patriarka.
Bibliai hangulat terjeng a hegyen
ülő nagy nyugalom és csend felett.

— Apponyi elhallgat. Áhitatos csend
terpeszkedik a kis kertre, nem me-
rek megmozdulni, nem merek meg-
szólalni, élvezem a képet, amint a
zöld lombok Apponyi szavára bőgata-
gok. A Duna kék csikja messze
kanyarog és szemben az országháza
sötéten, unalmasan nyújtózik a
partra...

Bella Andor.

A gyöngyösi proféta, aki világot jár Magyarországon Az őshazát kutató szélhámos

Furcsa ember állított be ma délután
a szerkesztőségbe. Csak nadragja volt;
lenből. Az inge helyett egy átalvató
völ rajta, valamilyen barna szövetből.
A derekán kékállal megkötve. Más ruha
nem volt rajta. A haja a vállát fűtötte.
Jobbjában hatalmas botot szorongatott.
Olyasfélé, mint a régi képeken az apos-
tolorok pásztorbotja.

Először németül kezdett beszélni,
majd törökül folytatta, végül pedig
tört magyarságra fordította a szót.
— Magyar ember vagyok — mon-
dotta — 29 esztendője járom a vilá-
got. Most Brazíliából jöttem. Oda Ázsa
sivatagjairól kerültem.

Azután nyugodt szóval, látszóit rajta,
hogy minden szón gondolkozik, el-
mondta élete történetét. Szabaditis Má-
tyásnak nevezte magát. Azt mondotta,
hogy 51 esztendő. Valahol Gyöngyös
vidékén született. Egerben járt iskolába
ott végezte a gimnáziumot, ahol jeles
érett lett. Itt már hatodikos korában
Jókai könyveit kezdte olvasni, és Kö-
rösi Csoma Sándor történetét annyira
szívére vette, hogy elhatározta, meg
fogja keresni, az ő magyarok honát.

— 29 év óta bolyongtam Ázsiában.
Kirgiz, nomád törzsek között, ott vala-
hol azon a vidéken Hunor és Magyar
olindulhattak, a fehér szarvast kergetni,
csak a sivatag vadjai voltak az egye-
dül élőlények, amelyeket láttam...
— Egyvőrem sohasem volt más,
mint ez a bot, amelyet Gyöngyös mel-
lett vágtam az akácoshán. De nem is
lett volna egyverre szilkségem. Minék
azt ki bántott volna engem, hiszen 29
esztendője nem volt pénz a kezemben.

A szent ember fehér szakálla szívére
fekszik.

— Hogy mit várok azoktól a kül-
földi államférfiaktól, akikkel az or-
szág ügyében tárgyaltam? Semmit.
Nem várok senkitől semmit.

Egész Európa beteg és ebből az
állapotból kell hogy valami ki-
torrja magát. Nem látok egyetlen
államférfiút és formát, aki-
hez, vagy amelyhez hozzá tud-
nám kötni a kibontakozást...

Tiszta csillogású mély kék szeme
Pest felett jár. Figyelőn hallgatom
és nézem síma arcát, erővel teljes
mozdulatait. Lenyűgözően impozáns
ez a 80 éves ember a maga teljessé-
gében. És érzem, hogy a nyolc é-
vtized magasságából néz szerte a vá-
ros, a világ felett... és amikor azt
mondja: "... egész Európa..."
úgy érzem, hogy nyugtanyú látja
egész Európát, mint ahogy én itt
Budapest panorámáját látom.

— A magyar ügy nem veszett el
odakünn,

de egészen új irányba kell te-
relni a magyar politikát.

— A régi kerékvágásban nem
megy, nem lehet. És

mindenki, aki azt hiszi, hogy
visszatérhet az, ahogy régén volt,
illúziókban él és gyökeresen té-
ved.

Apponyi elhallgat. Áhitatos csend
terpeszkedik a kis kertre, nem me-
rek megmozdulni, nem merek meg-
szólalni, élvezem a képet, amint a
zöld lombok Apponyi szavára bőgata-
gok. A Duna kék csikja messze
kanyarog és szemben az országháza
sötéten, unalmasan nyújtózik a
partra...

Bella Andor.

igaz történetet adta elő:

— Szabó Mihály a neve, és Monoron
volt alkalmazva az egyik ottani fűszer-
kereskedésben. A boltos tönkrement és
ő elbocsátották. Elhatározta, hogy va-
lami ügyes mesével végig fogja járni
Magyarországot és így igyekszik majd
magát emberek könyörületére támasz-
kodva eltartani. Olvasza az egyik Jókai
könyvből egy ilyen tárgyú regé-
nyet: bizonyára az „Es mégis mozog
a föld” című regényt — és elhatározta,
hogy ezt az alakot fogja magára ölteni,
akkor biztosan „dolgozhat”. Bevallotta,
hogy már két hét óta csavarog Buda-
pesten és először egyesületeket, meg kül-
lönböző köröket látogatott sorra, ahol
kisebbségi nagyok ajándékokat sikerült
is kapnia. Most elhatározta, hogy egy
merész lendülettel kiteszi magát az ú-
szágra, hogy erre támaszkodva köny-
nyebb legyen a dolga és ami a legfőbb,
egyszerre több pénzt tudjon kapni. Ar-
ról megfellebbezett, hogy a 29 esztén-
dős pénztelenség és a mostani pénzkérdés
közötti különbségre rá fog jönni egy
újaskírto. Hogy ezen elbukik.

Többet nem szólt. Ösztöne vallomása
után hóna alá vágta pásztorbotját és
mályn megajólva eltávozott.

Magyarokat keresni — akik pénzzel
segítek a ruhátlanul, csak rongyokba
öltözött őshazát kereső gyöngyösi
„profétát”.

Ötezerkétszáz bün- ügyben nyomozott májusban a rendőrség Hetvenháromezer akta egy hónap alatt

A budapesti államrendőrség főkapit-
ánysága minden hónapban jelentés
tesz a főváros közigazgatási biztosságá-
nak illetően a főváros közrendészeti állap-
otáról. A május havi jelentés — mivel
a közigazgatási biztosság csak most van
alakulóban — nem kerülhetett a biztós-
ság elé. A beszédés számokban bővel-
kedő jelentés már elkészült.

A jelentés szerint az elmúlt hónapban
a rendőrség büntügyi osztálya 5330 bün-
tűzőt és nyomoncsújtást fejezte be. Ezek
közül 229 iránlyút az ember élete és
testi épsége ellen, 423 volt a vagyon
ellen és 707 az egyébrejta bünelekmé-
nyek száma, 2142 volt a lopások, 410 a
síkkasztások és 568 a csalások száma. E
bünelekményekből kifolyólag 346
egyént helyeztek előzetes letartóztá-
sba, 4 fiatalokot vettek őrizetbe, a
bírószék elé állítottak 328, a közigazga-
tási hatóságoknak átadtak 2 egyént, a
nyomozás során összesen csak 13 em-
bert kellett szabadlábra helyezni.

A rendőrház és tonolőügyosztály-
nál az elmúlt hónapban 1045 egyén ke-
rült elbáns alá. Ezek közül a javító
intézetbe került 18, egyéb fogyintézetbe
216, kényszerintézetbe alapján kintastit-
kolt tizenegyet, tonolentun elszállítottak
két és tizenötöt. Az eltonolentunk
közül 43 férfit és 35 nőt kitiltottak a fő-
város területéről. A tonolentok közül 25
férfi és 16 nő idegen honos volt.

Az erkölcsrendészeti osztály 1820 ren-
dőri felügyelet alatt álló nőt tartott
nyilván, akik ellen 595 esetben indítot-
tak eljárást kifogás alá eső uccai visel-
kedés miatt.

A közlekedési rendőrség 870 egyén
ellen indított eljárást bérkocsi, autó és
kerékpárközlekedési szabálytalanságok
miatt. 30 ember ellen tették a rendőrség
jelentés, azért mert az újabb közleke-
dési szabályok ellenére nem egyenes
vonalban haladtak át a forgalmas ut-
kereszteseknél. Két esetben tették je-
lentés alkalkinás miatt. A villamoso-
kon polgári ruhában szolgálatot teljes-
tő rendőrt 30 polgári egyént és 6
kalauzt ért tetten a vasútsálon.

A rendőrség óriási munkáját jellemzi,
hogy a kézbesítőhivatal 73.040 úgydara-
bot kezel. Tehát májusban 73.040 sér-
tett, vádlott és tanu beidézésére volt
szüksége a rendőrségnek.

Eggenberg bel Graz

Dr. Badar Árpád tudósítása. Szoba, naponta átszede-
lőkeszlettel 100.000 magyar korona (minden egyéb
költiséget beleértve). Biológusok, felvilágosítás
Bokor-Béniós hirdetőirodájában. Václav uca 25. sz.
(Tel. 118-94) d. u. 2-3 óra között személyesen is

Beretvás Pasztilla a legmakacsabb fejfájást elmulasztja

15.000 kislakást építenek a fővárosban

A főváros nagy kedvezményekkel fogja előmozdítani az építkezés megindítását — A legelső érdemleges közgyűlés napirendjére tűzték a nagyfotosságu kérdést

Zsombor Géza ny. államtitkár a főváros nagyszabású építkezési terveiről

Az új törvényhatósági bizottság, amelyben Wolfkét helyett most már a demokratikus és liberális polgárság képviselői ülnek, célul tűzte ki, hogy helyrehozza azokat a mulasztásokat, amelyeket a leltűnt korszak vezérei követtek el a főváros szeméire s minden igyekezetével azon lesz, hogy a trespedés öt esztendő korszaka után az újászületés hajnala nyíljon meg Budapest előtt. Ennek a célnak a megvalósításához hozza sem lehet fogni, mielőtt a lakáskérdés súlyos problémája megoldva nincs. Ezért a demokratikus pártok elhatározták, hogy legelső közgyűlési feladatuk lesz az építkezések megindítása és ezzel kapcsolatosan a lakásnyomor megszüntetése. Zsombor Géza nyugalmazott államtitkár, a közgyűlési demokrata párt tagja és Freund Dezső műépítész már ki is dolgozták az erre vonatkozó javaslatokat, melyeket a közelmúlt napokban a demokratikus blokk pártjainak értekezletére letárgyalta, teljesen magáévá tett s ki-mondotta, hogy a legelső érdemleges közgyűlésen a törvényhatósági bizottsággal is megszavaztatják az építkezés megindítását célzó terveket.

A Hétfői Napló tudósítója előtt Zsombor Géza nyug. államtitkár a következőkben ismertette a blokk által elfogadott építkezési javaslatot:

— A főváros közönsége, mely a demokratikus és liberális politika képviselőit küldte be többségben a város háza parlamentjébe, joggal várhatja el tőlünk, hogy mint legfontosabb programpontunkkal, első-sorban az építés és lakásügy és az ezzel kapcsolatos építőipar fellendítésével foglalkozzunk. Egvelőre csak azokat az utakat és módokat kívánom megjelölni, amelyek, ha egy részét képezik is csak ennek a nagy programnak, de feltétlenül alkalmasak arra, hogy a főváros ezekhez hozzájárulhasson és a leg-sürgősebb tennivalókat megoldhas-suk.

— A nagy építkezési akció megindítása mindenekelőtt megköveteli, hogy a főváros az építkezési szabályzat mindazon rendelkezéseit, amelyek a mai változott viszonyok és gazdasági helyzet mellett elavultak, amelyek az építkezést drágítják, hátráltatják,

sürgősen hatályon kívül hely-lyezze.

Programunk szerint követelni fogjuk, hogy mindazon telkeket, amelyek felett a főváros rendelkezik és kertművelésre alkalmasak, mielőbb parcellázza és családi kerékké felosztva, munkások, tisztviselők, alkalmazottak és más kisemberek kö-zélt felosztva

adja bérbe.

Tervbe vettük, hogy a főváros tulajdonában levő, felesleges épületeket, elsősorban a parlagon heverő, ki-használatlanul álló

kaszárnyákat, lakatnyákat laká-sokká alakítjuk át.

A jelenleg magánépületekben elhe-lyezett közhivatalokat középületek-ben helyezük el s így is

többszáz lakást adhatunk visz-sza rendeltetésének.

— A demokratikus pártok elhatá-rozták, hogy a közgyűlésen javasla-tot tesznek, mely szerint

a fővárosi parcellákat mérsé-kelt áron s még hozzá 15—20 évi részletfizetési kedvezmény-nyel adják át.

azoknak a kisexisztenciáknak, akik kötelezik magukat, hogy a telken záros határidőn belül építkezni fog-nak. Foglalkozunk azzal a tervvel is, hogy az építkezőknek természet-beni támogatást nyújtsunk a főváros. Az újonnan épülő házakba

a közüzemek önköltségi áron fogják bevezetni a villany- és gázvezetékét és a víz- és csatornahálózatot.

Ezeknek az összegeknek a fizetésére még külön 10 évi részletfizetést en-

gedélyezünk. A közgyűlés többségi pártjai még azt is megszavazzák, hogy az új házakban lakó polgárok 10 éven át

a vizet, gázt, villanyt mérsékelt áron kaphassák, a külterületen épülő új házak lakói pedig kedvezményes áru villamosjegglyel utazhatnak.

Természetesen nem fogunk megfeleledkezni új útvonalak, csatorna-, víz- és világítási hálózat létesítéséről, valamint a közlekedés biztosításáról.

— A közgyűlés legelső érdemleges ülésén napirendre kerül ez az építkezési javaslat, amelyet Freund Dezső műépítésszel együtt dolgoz-tunk ki. Kétségtelen, hogy a közgyűlés a tervezetet megszavazza s remélem, hogy heteken belül már megindul Budapesten a nagyszabású építkezés a lakáshiány leküz-désére. Legalább

15.000 lakást kellene építeni,

hogy a lakásínséget érezhető módon enyhítsük. Hiszem, hogy ez sikerülni is fog, mert a főváros új vezető olyan méltányos feltételeket biztosítanak az építkezőknek, hogy minden kisember hozzákezdhet családi háza felépítéséhez.

Weiss Manfrédék rosszindulatu információja Harminchatmillió kártérítés megfizetésére kötelezte a gyárat a bíróság

A csepeli Weiss Manfréd gyár nemrégiben elbocsátotta egyik revizorát L. O.-t, aki nyomban más állás után nézett. Hosszas keresés után a tisztviselőnek sikerült is állást találnia egy részvénytársaságnál, ahol alkalmaztatása érdekében hivatkozott a csepeli gyárban eltöltött működésére. A cég elvben meggyeztet a tisztviselővel, de egyidejűleg a Weiss Manfréd céghez fordul információért. Az alkalmazó cég a legnagyobb meglepetésére olyan információt kapott a teljesen alkalmazott hirt tisztviselőről, hogy L. O. rövid ideig alacsonyabb munkakörrel bíró állásban volt alkal-

mazva. Így történt meg, hogy a cég a rossz információ alapján nem alkalmazta a tisztviselőt, aki viszont azzal érvelve, hogy a Weiss Manfréd gyárban hét éven át revizor, tehát főtisztviselői minőségben teljesített szolgálatot, kártérítést pert indított a csepeli gyár ellen.

Most foglalkozott ezzel az ügygel a budapesti törvényszéken Rámann bíró.

A tárgyaláson behírososodott, hogy L. O.-t csupán a rossz információ alapján nem alkalmazták és ezért a bíróság a Weiss Manfréd céget harminchat millió kártérítési összeg megfizetésére kötelezte.

Fedák Sári szenzációs nyilatkozata a Hétfői Naplónak

Mi a véleménye a sztár-rendszeréről, mit szól az Unió szanalási terveiről, mit fog csinálni a jövő szezonban és mit üzen Molnár Ferencnek?

— Kiküldött tudósítónktól —

Bécs, június közepén.

Pontban hét óra volt, amikor Fedák hatalmas autója a Rainund-Theater kiskapunja elé gördült. Ott vártam rá a kapuban.

— Amíg kifistem magam, megcsinál-hatja az interjút.

Grete, Fedák ezerkezi szobalánya egy pongyolát adott a legnagyobb szőrtől a zarcára felkerült, addigra már kérdeztem:

— Holnapután vége az Antónia elő-adásainak. Mi a terve, mit csinál a nyáron?

— Szombat éjjel 11 órakor 183-szszor fog lenenni a fűgőny az Antónia bécsi előadásainak harmadik felvonása után. Vasárnap hajnalban 4 órakor pedig már az országban vagyok az autómmal. Hogy hová megyek? Nem tudom! Talán Párizis is eljutok. Elhatároztam, hogy minden program nélkül fogom eltölteni a nyarat — válaszolta Fedák Sári.

— Mit szól a bécsi sikerhez? Felragyogott az arca.

— Végtelenül örülök neki. Higyje el, nagyon nehéz volt eleinte idegen nyelven beszélni a színpadon, idegen hang-zású szavak furcsa ritmusát megjátszani és átérzeni. De a kollégáim nagyon segítettek nekem s így sikerült magamat

ezeken a nehézségeken túltennem és az Antóniát 183 szofolt ház előtt eljátsza-nom.

— És őszel? — kérdeztem.

— Őszel! Augustus tizenötödikén a Volkstheaterben megint Antónia, október tizenhatodikán pedig premier Berlinben. Azután? Szeretnék nagyon Budapesten játszani. Minden alkalmat és módot megragadok, hogy odaheza jár-szassam, csak az ellenségeim és azok, akik a hátkán is csomót keresnek, hiressz-telik, hogy nem akarok Magyarországon fellépni.

— Még mindig megmarad amellett, hogy nem lép fel soha többé operettben!

— Természetesen! Szilárd elhatározás-som. És nincs az a gázt, nincs az a jó-svadájú szingizgató, aki engem erről le tudna beszélni.

— Arról volt szó, hogy Shakespeare darabban fog fellépni. Mi igaz abból!

— Tény, hogy keresnek nekem az igaz-gatók darabokat, vannak kombinációk, de perfect terv egy sincs.

— Lengyel Menyhért darabjában lesz a legközelebbi szerep?

— Rámnevetett.

— Nem bérlet ki engem Lengyel Meny-hért! Hallom, hogy új darabon dolgo-zik, végtelenül örülök, ha megint egy jó szerepet írna nekem. De szorgalma-

san olvasom az irószatolomon fekvő da-rabokat, és ha találok egy jót, akkor bol-dogan fogom eljátszani.

— Mit szól az Unió szanalásához?

— Szerintem most jó uton haladnak! Meg kell szántelni a trösztrendszerrel és a starrendszerrel is. A Király Színház pe-dig a legjobb gazdáját találná meg Lad-zár személyében, aki igaz-vegig színházi ember, és egyetlen, aki talpra állíthatná a színházat.

— Amerika? — kérdeztem.

— Magyar vonatkozásban soha többé! Szó sem lehet arról, hogy ismét kimen-jek és ugyanazokat a darabokat eljá-tszom ott, amelyekkel eddig játszottam. Azonban az ugylátszik kikerülhetetlen, hogy angol nyelven ne játszam ott. Na-ponta kapom az ajánlatokat, és egyszer majd el fogok fogadni egyet...

— Mi van a Hódossy-üggyel?

— Elkömlöyödött.

— Ne haragudjon, de ilyen piszkos dolgokról nem nyilatkozom! Nem is sze-retek ilyenről hallani az én ragyogó, szép életemben!

— És most az utolsó kérdésem követ-kezik. Igérje meg, hogy válaszol!

Eppen a száját festette. Rám nézett. Kérdőn.

— Megígérem!

— Azt beszélik, hogy Molnár Ferenc beadta Ön ellen a válópert. Igaz ez?

Grete ijedten nézett rám. Fedák is meglepődött az első pillanathban, azután elnevette magát és így válaszolt:

— En is hallottam ilyesfélét. Szeret-ném, ha komoly formában eljutna hoz-dám ez a hír, mert én minden új szere-nek és feladatnak nagyon örülök, sze-retném tehát ezt is végigjátszani. Ez lenne életem legizgalmasabb szerepe.

— Az interjúnak vége volt. Megeső-ko-ltam kezét, és mire az öltözöből a néző-térhez értem, már folyt az előadás. E-ppen akkor lépett be a színpadra.

Bécs, konzervatív, sovinszita Bécs fellátva tombolt, tapost a magyar szí-nésznőnek, aki könnyes szemmel állt a rivalda fényében és meghatóttan kö-szöntö a telkes óvációt.

Makri F. Emil.

Millió és millió ember

iszik naponta kávét, mert üdítőnek, táplálónak és izle-tesnek tartja. Ezekkel a tulajdonságokkal azonban csakis a valódi, hamisítatlan bakbavé bir.

Meinl Gyula

ASTRA

BIZTOSÍTÓ RT

Világjellegű kötvénye külföldön is érvényben

biztosít csoportmunka kezelése műtét esetén, csoportos biztosítás: élet, tűz, betét és betegség esetére

Amerikai rendszer

Szabad műtörvos választás

Rendkívül kedvező feltételek!

Budapest VII, Erzsébet körút 26
Telefon: József 129-42

HIREK

Felavatták a belügyminisztérium ujonnan átalakított épületét. Vasárnap délelőtt avatták fel a belügyminisztérium Országbír-uccai palotájának Törv és Pogány építészek terve szerint ujonnan átalakított épületét. Az ünnepélyes keretek között lefolyt felavatás előtt Nemes János címzetes püspök szentmisét celebrált. Utána Rakovszky Iván belügyminiszter tartott beszédet, majd a tisztviselői kar egyik tagja alkalmi verset szavalt. A felavatás után délután fél kettőkor bankett volt a Margitszigeten, melyen százezeren megjelentek között helyet foglalt a belügyminiszter és Nádosy Imre országos főkapitány. Délután fél négykor a Belügyminiszteri Tisztviselők Sport Klubja és a Rendőrtisztviselők Atletikai Klubja között mérkőzés volt.

A verekedő joghallgató. Még 1921-ben történt, hogy Szilassy László joghallgató, mint esendőhadnagy igazolta magát a rendőrszobában, ahol hatósági tanuként egy rendőrt kért maga mellé Szilassy a rendőri kíséretében felkereste Elefánthy kenyérgyári tisztviselőt, akinek anyja megértesítésért előbb szemrehányást tett majd a meglepett tisztviselőt kétszer arculütötte. Elefánthy feljelentésére ma foglalkoztatás az az ügyvel a budapesti büntetőjogi bíróság. Csukor bíró a verekedő joghallgatót magánlakásért és becsületvesztéséért emően egyhónap fogságra és egymillió korona pénzbüntetésre ítélte.

Házasság. Lászlai Simon és Szépvölgy Rolly f. hó 14-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Felsőiparisiskolát végeztek országos kongresszusa. A felsőiparisiskolát végzett iparosok, gyárosok és ipariszkolai tanárok vasárnap délelőtt gróf Zichy Zsigmond uccán a Nemzeti Színházban tartott kongresszuson. Homonay Tivadar: elnöki megnyilatkozása után Neufeld Armin javasolta, hogy a kongresszus teljes süllyával hason oldja meg a felsőiparisiskolát végzettség és a mérnöki kamarába. Több felszólalás után a kongresszus a javaslatot egyhangúan elfogadta.

Akit a szerelm vitt a bünre. A központi vásárcsarnok élelmiszer-árusai észrevették, hogy valaki narancs és hazai gyümölcskészletüket nap-nap után megdézsmálja. Az árusok feljelentést tettek és a főkapitányság egy detektív bízott meg az ismeretlen tettes kinyomozásával. A detektív éjszakára elbújt a vásárcsarnokban és sikerült elfognia a tolvajt Földi Dávid éjjeli őrszemélyében. A bűnvádi vizsgálat során megállapították, hogy az őrnem nyereszkesedési célzattal lopott, hanem azért, mert szerelmes volt Szigeti Oszkárné nevű asszonyba, akinek apróbb ajándékokkal akart kedveskedni. A bíróság a szerelmében tolvajlásra vetemedett éjjeli őrt lopás címén három havi, Szigeti Oszkárné pedig orgazdaság címén hét napi fogságra ítélte.

Súlyos szerencsétlenséget okozott egy megbokrosodott konflisló a Várház körüton Hét sebesültje van a szerencsétlenségnek

Vasárnap este nyolc órákor a szakadó esőben gyors üggetésben haladt a 441 számú egyfogatos bérkocsi, melyben három utas ült, a Ferenc József hídon a Várház körút felé. Mikor a pesti hídfőhöz ért a kocsi, hirtelen villám csapott le. A villámcsapás fényétől megbokrosodott a kocsi elé fogott ló és örült rohamban vágatni kezdett. A járókelők rémülten menekültek a vadul vágatott ló elől. A Központi Vásárcsarnok előtt lefutott a ló a járdára.

A zökkenés ereje kivette a kocsiból a három utast és a bérkocsi ülő kocsist, akik eszméletlenül állapotban kerültek el a kövezeten.

A konfliszkocsi hozzávágódott a házfalhoz és összezuhanott. A ló azonban az istráנגgal hozzákötött kerékrésszel tovább roham.

A só ucca sarkán elgázolt három nőt, akik nem tudtak kitérni a megbokrosodott ló elől.

A közelben tartózkodó rendőrőrszem utána vette magát és néhány járókelő segítségével sikerült neki elfognia a lovat. Ezalatt értesítettek a mentőket, akik két kocsival kivonultak a szerencsétlenül járt emberek segítségére. A sebesültek közül Reiner Sándor 58 éves gépkocsis koponyaalapi törést, a három utas közül Takács Ferencné 40 éves szabóné koponyaalapi törést, Zabonek Hugoné 30 éves tisztviselőnő zúzódásokat, Molnár Imréné az 42 éves házartásbeli nő lábtörést, az elgázolt járókelők közül Urbancsik Imréné 52 éves ápolónő agyrázkódást, Páczek Jánosné és Gerli Lida pedig könnyebb természetű zúzódásokat szenvedtek. A mentők a szerencsétlenség sérültjeit a Rókus kórházba szállították. Reiner Sándor, Urbancsikné és Takácsné sebesülései életveszélyesek.

Kiutasítottak egy olasz képviselőt Párisból. Mint Párisból jelentik a rendőrség Griceo Ruggiero olasz kommunista képviselőt, aki az itteni olasz csoportnak Matteotti emlékére tegnap rendezett ülésén felszólalt, noha külföldieknek tilos volt beszédet mondani, leartóztatta és kiutasította.

Eltűnt. Tamás Péter tizenhat éves építészrajzoló tegnapelőtt eltávozott szülei lakásáról és azóta nem jelentkezett. A rendőrség keresi.

Megvesztegetéssel vádolnak egy ügyvédet. Erdekes ügyet tárgyal hétfőn a budapesti büntető-törvényszék Kraysell-tanácsa. A vádlott Kárpáti Loránt budapesti ügyvéd, aki azért kerül a törvényszék elé, mert állítólag meg akart vesztegetni egy miniszteri titkárt. Az ügyvédet egyik kliense egy törvényesítési ügyrel bízta meg. Az ügyvéd-felkereste Csaba Ágoston dr. miniszteri titkárt, akit arra kért, hogy a törvényesítési ügyben eszközölje ki a legfelsőbb jóváhagyást és ezért a vád szerint állítólag galáns ajándékokat helyeztet ki látásába. Az ügyvéd a hétfői főtárgyaláson — mint értesülünk azzal fog védekezni, hogy ő csak ki akarta a miniszteri titkárkal sürgettetni az ügyet, semmi törvénybe ütköző cselekményt nem akart elkövetni, azonkívül tagadta azt is, hogy bármiféle jutalmat is ki látásába helyeztet volna a miniszteri titkárkal. Ügyvédi körökben általános érdeklődés nyilvánult meg az ügy iránt.

Börtönre ítelt mézáros mester. Osvald Gyula budapesti mézárosmester az Alimentária általános élelmiszer- és átlátérkesítő rt.-től husárkat vett bizonmányba. A mézárosmester az adósság rendezésénél 14 millió koronáról nem tudott leszámolni és ezért a részvénytársaság sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett ellene. Most foglalkozott ezzel az ügyrel a budapesti törvényszék Horváth Géza egyes bíró. A mézáros azzal védekezett, hogy a hus nagy része elromlott egy más részét pedig az alkalmazottak ellopják és így keletkezett a deficit. Horváth bíró a mézárosot bűnbánónak mondtatta ki a vádbeli cselekményben és ezért héthónapi börtönbüntetésre ítélte.

Szabaddalra helyezték Vámosy és Aldor textilkereskedőket. A budapesti államrendőrség az elmúlt héten a Bibó Kálmán Rt. panaszára letartóztatta Vámosy Zoltánt és Aldor Tódort, egy textilárú cég főnökeit, akik ellen az volt a vád, hogy több száz millió korona értékű áruval nem tudnak elszámolni. A két kereskedő az előzetes bűnvádi eljárás során azzal védekezett, hogy az árukat nem bizonmányba, hanem hitelbe vették és azokat ők is hitelbe kiadták, de a vételár még nem folyt be. Miután az eljárás folyamán kiderült, hogy a kereskedők igazat állítottak, úgy a vizsgálóbíró, mint a törvényszék vádatanácsa szabaddalra helyezte őket azzal az indoklással, hogy nem bizonmányi ügyletről van szó és a kereskedők a vételárát nem sikkasztották el.

A magyar vasutasok nem képviseltetik magukat a vasutasok nemzetközi kongresszusán. Junius Benzonában (Sváj), a Vasutasok Nemzetközi Szövetsége nemzetközi kongresszust tart. A különböző államok vasutas szövetségei eddig 70 delegátust jelentettek be. A kongresszus naprendjén szerepel a vasutasok 8 óras munkaidéjének kérdése és ennek azokra az államokra való bevezetése, ahol ez még nincs meg. Egy-igen fontos és meszbe kiható kérdés is tárgyalnak: a vasutasok szervezkedésének szabadságát azokban az országokban, ahol a vasutasok szervezkedését a kormányok lehetetlenné teszik. Egy értesülünk, hogy e napirendi pont alatt foglalkoznak a román és a magyar kormányokkal azzal az intézkedéssel, amellyel megakadályozzák a vasutasok szervezkedését. Ez annál súlyosabb, mert Magyarország nem lesz képviselve a kongresszuson és így tartani kell attól, hogy ez a körülmény maga is bizonyíték lesz a kongresszus elmaradása előtt a magyar vasutasok szervezkedésének ezidő szerint akadályai vannak.

Nagy vasúti szerencsétlenség Milánó közelében. (Rómából jelentik.) Milánó közelében tegnap összeütközött két helyi vonat. A két gépész azzal mentette meg életét, hogy leugrott a mozdonyról. Négy kocsi pozdoriájára zuhant; a romok egy halottat és körülbelül harminc sebesültet huztak ki.

Kirakatosztogatás a Rákóczi úton. Réti Marcell Rákóczi út 22. szám alatti férfiruhaüzletének kirakatablakát ma éjszaka ismeretlen tettesek kifeszítették és többmillió korona értékű férfiruhát elvittek. A rendőrség megindította a nyomozást.

A Magyar Irs. Kézmű- és Földművelési Egyesület (MIKEFE) 1925 június hó 21-én, vasárnap délelőtt tartja, érdi Krausz Simon elnök vezetésével a VII. Damjanich ucca 48. szám alatti levő székházában övi rendes közgyűlést, melyre szuton hívja meg az egyesület tagjait és pártfogóit.

Vasúti Utmutató, a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve (44-ik évfolyam) nyári kiadása Bánfalvy Ede máv. ny. főfelügyelő és nemeskéri Kiss Jenő máv. főfelügyelő szerkesztésében. — Ez a nemzetközi menetrendkönyv tartalmazza a hazai és külföldi vasutak és hajózáások menetrendjeit, személy- és poggyászdíj-szabásait, utirányokat, külföldi csatlakozásokat, a magyar kalauz és mozdoposták jegyzékét, az összes postajáratokat, azokat is, melyek nem vasut mentén vannak. — A „Vasúti Utmutató”-t a Királyi Magyar Egyetemi nyomda (Budapest VIII. Múzeum körút 6.) állítja ki kétévente — hazai kis és nemzetközi nagy — kiadásban. Mindkettő egy a vasúti, mint minden más könyv- és újságárusítónál, valamint a trafikokban kapható, — Üngyilkosság. A József körút 9. számú ház második emeletéről az uccára vetette magát Szalkai Vince kéményseprő. Életveszélyes sérüléssel szállították a Rókus kórházba.

A közgyűzői kamarák 50 éves jubiláris közgyűlése. A közgyűzői kamarák vasárnap ünnepelték fennállásuk 50 éves jubileumát a székesfőváros közgyűlési termében tartott gyűlés keretében. A jubiláris közgyűlésen megjelent Horthy Miklós kormányzó is, akit megérkezés alkalmával élénk ovációban részesítettek. Ott volt még Pesthy Pál igazságügyminiszter, Törv Gusztaf a kuria, Juhász Andor a tábla, Oswald István törvényszéki elnökök, Szász, Léthy, Terffy és Törv igazságügyminiszteri államtitkárok, Strache Gusztáv főügyész, Papp József dr. az ügyvédi kamara elnöke, az egyes miniszteriumok, fővárosi és vidéki igazságügyi hatóságok képviselői. Az ünnepi beszédet Galánfy János a debreceni közgyűzői kamara elnöke mondotta, aki meleg szavakkal emlékeztet meg a budapesti kamara hirtelen elhunyt elnökéről, Charmeg Pesthy Pál igazságügyminiszter és Papp József dr. az ügyvédi kamara elnöke, mely után a közgyűlés véget ért.

Halálozás. Bein Zsigmond és Bíró Béla tekintélyes fővárosi kereskedők — mindketten az OKISZ érdemes tagjai — rövid szenvedés után váratlanul elhunytak. Temetésükön az OKISZ tagjai Ledermann Mór elnök vezetésével testületileg vettek részt, s nekikben Szarka István dr. bucsuztatta meleg szavakkal az elhunytakat, kiemelve polgári és kereskedői erényeiket, melyek emlétkét kegyeletes megőrzését biztosította.

Tizennégy kiló ezüstöt vittek el a betörők. Vasárnap a késő esti órákban feljelentést tett a főkapitányság központi ügyeletlen Baranyi Miklós mérnök. Elmondotta, hogy míg családjával lakásaitól távol tartózkodott, ismeretlen tettesek betörték Teréz körút 7. szám alatti lakásába. A betörők felhasználták a szekrényeket és többmillió értékű ruhaneműt vittek magukkal. Elrabolták még az egyik szekrényben elhelyezett vaskazettát is, melyben 14 kilogram súlyú ezüst evészközök voltak. A rendőrség keresi a tetteseket.

Nyári divatszenczáló Gerő-nét VI, Király u. 22 (Laudon ucca sarok)

Gyönyörű toulard selymruha ... 450.000 K-től
Legfinomabb kivitelezésű selymruha ... 690.000 K-től
Selyem lybertryruha ... 275.000 K-től
Legújabb házi-ruhak ... 125.000 K-től
Tiszta selyemtrikó jumper ... 125.000 K-től

Kabátok, kasztümök, oljakk nagy választékban

olcsón

Vágja ki est a hirdetőt, mert annak ellenében külön 10% engedményt kap fűrdőkkek vásárlásánál

Fűrdőruha trikó sapka köpeny

Selyem fűrdőruha nagy választékban

Fűrdőkpeny-szövet 40 szín- és mintányalban

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

Budapest, V., Deák Ferenc ucca és Böcsi ucca sarok

VESTA A FINOM FEHÉRNEMUEK

TULAJ ERNSTFRIGYES MUZEUM KÖRÜT 2

Tavaszi divatcsodái Férfi fehéreneműkülönlegességek

Strand Pyjama-modellek David & John Anderson Glasgow anyagjaiból. Yennia és sportingek, hálóingek és nadrágok méret után, speciális szabásztunkban.

E héten kiárusítottunk 200 vég 130 cm széles háltszállalón méterenként 47 ezer K 100 vég 132 cm széles 1-a minőség lepedővázson 51 ezer K

Fehéreneműkészítés hozott anyagból is. Vitékre szállítás utánvétellel: Mintákat is küldünk

Ezerszámra kérnek jegyet a szerdai közgyűlésre

Megállapodtak a pártok elhelyezkedése tekintetében

A szerdai alakuló közgyűlés iránt a pártban érdeklődés nyilvánult meg. A közönség, amely csak külön ezen ülésre szóló jegyekkel foglalhat helyet a közgyűlési terem karzatán, már az elmúlt héten több ezer előjegyzéssel rohanta meg a városi háza gondnokai hivatalát, a mely a jegyeket szétosztja.

A főváros hivatalos lapja, a Fővárosi Közlöny mai számában már közli az alakuló közgyűlés napirendjét. A tárgysorozat 6 pontból áll. 1. A törvényhatósági bizottság megalakítása, 2. a szavazatszedő küldöttégek megalakítása, 3. az igazoló választmány 8 tagjának, 4. a központi választmány 24 tagjának, 5. a kijelölő választmány 3 tagjának és 6. a közigazgatási bizottság 10 tagjának titkos szavazás útján való megválasztása.

A pártok az elnöki emelvényről nézve, a következőképp fognak a teremben helyet foglalni. Jobboldalon az Egységes Keresztény Községi Párt, baloldalon az Egyesült Ellenzéki Demokratikus Pártok. Középen helyezkedik el az Egységes Községi Polgári Párt, a Szabadelvű Párt, a testületet és intézmények képviselői és azok a bizottsági tagok, akik a törvényhatóságnak állásuknál vagy tisztségükönél fogva tagjai.

Az igazoló választmány egy hét alatt elkészül a mandátumok felülvizsgálásával s így június 24-én meg lehet tartani a második közgyűlést, amely a hátralévő szakbizottságokat választja meg. A szakbizottságok közül azonban komoly reformra készülnek, amennyiben az összevont ügyosztályok mintájára itt is egyes bizottságokat összevonnak.

A Ripka-párt bizottsági jelöléséről a demokraták párt egyik vezető tagja a következőket mondotta:

— A Ripka-párt a jelöléseknél majdnem kizárólag a pártunk ugynevezett jobboldali tagjai közül küldött ki tagokat a hatalmi bizottságokba, Kozma Jenő például, aki a keresztény pártunk volt tagja, az összes bizottságokban szerepel; bent van a központi közigazgatási és a többi bizottságokban is és öt szándékozik Ripka az igazoló választmány elnökének is kivéve, holott arra az állásra eredetileg Gadr Vilmos volt kizemelve. A központi választmány tagja lesz Kozma mellett Haraszthy Gyula dr. is, akinek szabadságára szintén megbízhatatlan. A szabadelveket Ripka a hatalmi bizottságokból teljesen kihagyta és, habár a központi választmányba 3 helyet reklámoztak maguknak, abból a szabadelveket egyet sem kaptak.

— Általában azok a választók, akik felültek annak, hogy Ripka-párt szabadelvűpárt, azt hiszik, rövidesen csodákra fognak felbújni.

Június 25-én megszaktítják a választójog vitáját

Szerdán sor kerül a klotür alkalmazására — Utólagos lajstromállítást kíván a kormánypárt

Összre halasztják a választójog vitájának befejezését?

A nemzetgyűlés már pénteken este megkezdte a választójogi javaslat részletes vitáját, amelyet szombaton nyolc óráig folytattak — kizárólag az ellenzék tagjai. A jobboldalról egyetlen felszólalás sem hangzott el, pedig az első szakasz, a javaslat leglényegesebb része, mert a választói jogosultság feltételeit tartalmazza. Az ellenzék annyira fontosnak tartja ezt a paragrafust, hogy kedden még egész sora fog elhangzani az ellenzéki felszólalásoknak.

A kormánypárt nyugtalan idegességgel fogadja az ellenzék-ostromot

és már szombaton este felhőborodással adtak kifejezést elégedetlenségüknek afelől, hogy nyolc óráig tárgyalás után is még az első szakaszról tartanak. Mint-hogy pedig a kormánypárt legnagyobb része már június végén szünetre öhajjt menni, egészen bizonyos, hogy már kedden, de legkésőbb szerdán

kérni fogják a klotür alkalmazását. A klotür mindenesetre megrövidíti a vitát, mégis megtörténhetik, hogy

június végén sem fog a választójogi javaslat törvényerőre emelkedni,

mert közel 200 szakaszból áll és az új házszabályok szerint is legalább négyven szóalhatnák föl minden paragrafusnál, illetve minden bekezdésnél. Amennyiben június vége felé még mindig a választójogi tárgyalás a Ház,

a kormány a július elsején bekövet-

kező ex-lex elkerülése céljából meg fogja szakítani a választójogi javaslatot.

hogy az időközben betervezendő költögetés alapján — az új házszabályok szerint négy nap alatt — megszavaztassa magának az indemnitást. A legvégső időpont június 25-ike. Ha tehát június 25-éig nem lesz törvény a választójogból, akkor a javaslat lekerül a napirendről és csak az indemnitás megszavazása után fogják folytatni a részletes vitát. A kormánypárt el van szánva arra is, hogy július havában legfeljebb négy-öt napig maradjon együtt. Ha esalatt az idő alatt nem végeznének, követelni fogják a kormánytól, hogy a részletes vita befejezését halassza öszre.

Az egységpártban egyébként a választójogi kérdésben azelőtt indult meg a lajstromállításhoz szóló szakasz módosítására. Szabó Sándor, az egységpárt egyik vezető tagja ugyanis kijelentette munkatársainak, hogy az Ernszt-féle javaslatnál

követelni fogják az utólagos lajstromállítást beclkelyezését.

Az Ernszt-féle módosítás ugyanis a kerületi mandátumokon kívül képviselőiséget nyújt az egységpártoknak a választások országos számárnyva alapján. Az „ajándék”-mandátumokra természetesen minden pártnak előre kell lajstromot felállítania, az egységpártiak most azt kívánják, hogy a lajstromot utólagosan lehessen felállítani. Az ellenzék az akcióval szembehelyeskedik.

Parlamentí bizottság kiküldését kérik a Juranits uccal építkezések felülvizsgálására

Dénes István szerdán interpellál ebben az ügyben

A háboru befejezése után minden európai országban, de különösen nálunk, erősen felszámolt a lakáshány megoldásának problémája. Hosszú évek anketézése után külföldi példához folyamodtak és megpróbálták állami támogatással építkezni. És annál inkább meglehették ezt, mert a kincstári és közpénzümi pólék címén befolyt összegek kellő tököt szolgáltatottak erre. A népjóléti minisztériumban megalakult tehát egy bizottság Petrichovich Horváth Emil báró államtitkár elnökele alatt és a Juranits uccában 1922-ben hozzákezdett az építkezésekhez, hogy a menekültek özreinek hajlékát biztosíthasson. Hogy ezek az építkezések milyen házakat teremtettek, legjobban megmutatja a nemrég történt tűzkatasztrófa, mely mindenki figyelmét a Juranits-telep épületeire fordította.

Ellátogattunk a tűzpusztította helyekre, hogy az építkezés körüli mulasztásokról közvetlen tapasztalatokat szerezzünk.

A villamosmegállótól néhány lépésre húzódnak a Juranits-telep házorai. Rövidesen megtaláljuk az „R” pavillont, ahol a tűz volt. A pavillon előtt üszkös, gerendák és butorok nagy halma.

Bemegyünk az egyik leégett lakásba. Szoba-konyhás lakás. Közvetlenül a szoba mellett negyedméter széles és másfélméter hosszú „fakamra”. Emellett húzódik egy falapós, mely a felső szobába és onnan a padlásra vezet. A szobák olyan kicsinyek, hogy azokban a legtöbb nagyrészt lakó legfeljebb az ágyait tudja elhelyezni. A többi butor a padlásra szorul, úgy, hogy az nem is tekinthető padlásnak, mint inkább a „díszszobának”. A tűzkárosultak ép asztal szemezdtek a legtöbbet, mert a padlásra felhalmozott butorok mind odaveszttek, tönkrementek.

Építkezések legnagyobb társverselője a falapósokban reldik, melyek a földszintről a padlásig húzódnak. Ha a padlásra tűz támad — ami pé-

toft, sőt egyesek akik a tűzveszélyes lakásokat nem akarták elfogadni, más lakást kaptak.

Feltétlenül szükségének tartom, hogy egy pártatlan parlamenti bizottság szálljon ki, mely megállapítja, hogy az állam pénzén épült lakások miért készültek ilyen hitvány anyagból ilyen tűzfeszékkel. Nem szakértő, de még laikus ember is megdöbben azon, hogy ezek a lakások épültek. Míután ezen építkezésekre az állam pénzét használták fel, a törvényhozás előtt nem lehet közömbös, hogy az állam pénzét jól használták-e fel, vagy rosszul. A parlamenti bizottság feladata lesz megállapítani, hogy ki vette az építkezést és kitől nyertek olyan utasítás, hogy ilyen anyagból tűzfeszékek épüljenek.

LÓSPORT

A báró Wenckheim Béla emlékszerény volt a vasárnap reggeli lóverseny főszáma, amelyben csak három ló indult, köztük azonban Csavargó II., a derby egyik fogadója ova. A start után a mén azonnal az élre állt és a legkönnyebb ellúban feltartva nyert. A vasárnap estlúban kerülő derby czutal szeniorok lefolyása lesz, mert Bajtárs, Sirocco, Csavargó II. és Montatói találkozása év egyik legzesebb versenye lehet. A versenyeket szépen látványos közönség nézte végig. A futamok részletes eredménye a következők:

I. 1. Parádás (Schejbal 4). 2. Kusztos (2½ h.). 3. L'alsace (3). 1¼ h. 2 h. 10; 36.

II. 1. Sabaria (Szabó L. II. 1¼). 2. Blondian (6). 3. Pizikém (8). F. m.: Amotist, Madame Mère, Citera, Papucshés, Damaskus, Fruska. 2½ h., 1 h. 10; 25, 14, 25, 29.

III. 1. Csavargó II. (Szabó L. II. 2 réa). 2. Pronto (3). 3. Oktondi (3). 3¼ h., ¼ h. 10; 13.

V. 1. Kriki Pasha (Gutai 8/10 réa). 2. Tatrang (6). 3. Erdőkincse (33). F. m.: Felpéz, Raquette, Eladócsány, Szélesap. 2½ h., 3 h. 10; 19, 14, 24, 24.

V. 1. Musette (Schejbal 2¼). 2. De bizony (1¼). 3. Várkert (3). F. m.: Suba, Sirena. ¾ h., ¾ h. 10; 25, 14, 15.

VI. 1. Planéta (Kovács 10). 2. Felkelő (6). 3. Bergere (1¼). F. m.: Virradat, Perfection, Mohrenkönig, Nephthisz.

Budapesti ügetőversenyek

A vasárnap délelőtti ügetőversenyek a rendes törzsközség előtt folytak le. Az ügők futamban lov. Wachtort az igazgatóság szigorúan megintette, mert lovalval Senti Marsal három nap alatt 5 másodperc javulást hozott. Igen érdekes teruel foglalkozik az ügetőgyűlésűl igazgatósága, július és augusztus hónapokban éjjeli versenyeket akar rendezni, amelyek este fél 9 órakor kezdődnek. A keddi választmányi ülés fog végleg határozni a terv felett. A versenyek részletes eredménye a következők:

I. 1. Bazár (Cassolini 1 és fél). 2. Thonozsba (8). 3. Izis (6). F. m.: Angolca, Horpacs, Also Reaper, Gusti, Loyalja, Pass, Dewil. 10; 43, 14, 14, 138.

II. 1. Gacina (Seager pari). 2. Sándor (6). 3. Zora (3). F. m.: Good Hope, Ardona, Jakab, Gyöngyvirág, Papramorgó. Léva. 10; 21, 14, 20, 13.

III. 1. Emlek (Zwillingar 4). 2. Rodosto (2). 3. Kairo (5). F. m.: Fellov, Jeles. 10; 76, 23, 18.

IV. 1. Lúncos (Thomann 2). 2. Samu (6). 3. Miki (6). F. m.: Katica, Gambrius, Zsándar, Csavargó, Flóta, Jobban. Istl. 10; 23, 13, 30, 15.

V. 1. Senkimas (Wachtler 2 réa). 2. Erzerum (1 és fél). 3. G. Józka (4). F. m.: Rendetlen, Rézangyal. 10; 15, 10, 10.

VI. 1. Monor (Tomann 1 és fél réa). 2. Elba (4). 3. Elfa (16). F. m.: Minka. A vons, Manrup, Pannikám, Kedves, Lady Speed, S. Kellomes, Váletlon. 10; 13, 18, 17.

Bookmakerek fogadási irodái

IV. Kossuth Lajos u. 14. VIII. Rákóczi út 51 VI. Andrássy út 45. VI. Váci út 1

Start és fix fogadások

Legközelebbi lóversenyek az új budapesti pályán június 18, 18, 20 és 21-én

Pasztörözött PALACKTEJ YOGHURT

és az összes tejtermék friss állapotban egész napon átkaphatók a Budapesti Központi és Államános Tejcsermokok tiókjában

Schwartz és Hirschberg

pamuzsüvel- és hóláárunagykereskedők

A Budapest — Warnsdorfi Pamuzsüveggyár R.-Társ. egyedüri ügyleti irodája. Budapest V. Zrínyi ucca 15

Az én elmúlt éveim...

Írta: Somogyi Erzsébet

Azt kéri tőlem, kedves Szerkesztő úr, hogy írjak valamit magamról. De hát mit? Életem folyása oly szürke és eseménytelen volt, hogy alig van mit feleltetni róla. Első gimnazista koromban avatikus akartam lenni, a másodikban kémikus, azután sokáig haboztam a katonatiszti és erdőmérnöki foglalkozások között, míg végül is arra határoztam el magam: hogy orvos leszek. Tizenkét éves koromban három éves gárdatiszt hallos párbajt vő-volt érem. Mind a hárman ugyan-lötték egymást. Tizennyolc éves koromban ünnepélyes formák között nyitottam meg a Simpon alagut-at, egy évvel később átúsztam a La Manche csatornát és tizenhat éves koromban — egy örült pofont kaptam Hettjeitől, mert reggel kilenc és fél tíz között bejelenttem neki, hogy színész leszek.

Ezek lennének a külső események. Színészi sikerek? Oh, szóra sem érdemeselek. Első szerepem után a közönséget kárhoztalommal kellett a színházból eltávolítani, a Manchester Guardian vezércikkben foglalkozott velem, az ifjúság kifogta a villamoskocsimból az dramot és — Hettjei életében először megengedte, hogy a szobalány nekem is öntsön fekete kávét.

Mint látni tessék: jelentős esemény csak kettő volt, a pofon, meg a fekete kávé. Hogy melyiknek örültem jobban, azt Szerkesztő úr is eldöntheti.

Tulajdonképp? Borzasztó quáva vagyok. Minden premier előtt úgy drukkoltok, hogy negyedóra-krá elfelejték létezni, venni, elbádosz után pedig úgy késébe vagyok esve, hogy végleg vissza akarok vonulni a szimpadot. A kritikusokat borzasztóan tisztetem, szeretek mozaiba járni és fagylatot enni. Kedve-rem íróm May Károly — elfelejtettem megírni, hogy harmadik gimnáziumban cowbojnak készültem — cigarettázni is szeretnék, de Hettjus... szóval: itt még némi technikai akadályok állják útját vágyaim teljesedésének.

Legnagyobb színészi öröömöm tegnap volt a Városi Színházban, ahol A postásfü és hűgát játszották és ahol Somogyi Emmiit nagyon-nagyon megtapsolta a közönség. Sir-tam.

Hogy mik a terveim, azt Hevesi igazgató urtól tessék megkérdeznem, ő biztosan jobban tudja, mint én, hogy miben volt ebben az évben sikerem, azt szintén ő tudja jobban megmondani. Vágyam: még mindig és menthetetlenül színésznő szeretnék lenni. Nagyon boldog volnék, ha filmezhetnék, olyan fejta figurára érkek magamban hivatást, mint Charlie Chaplin.

Emnyit voltam bátor magamról. Nagyon szépen köszönöm a szives érdeklődését, a stílushibákat (esetleg helyesírásiakat is) kérném szépen kijavítani, mert a hatodikból kiléptem. Maradok teljes tisztelettel Somogyi Erzsébet.

Növendék előadások

Röszahgyi Kálmán szintiskolája vasárnap délután a Terézkerületi Szinpa-dok vizsgálóeladást tartott. A növendékek valamennyien szép előmenetelről tettek tanúságot. Különösen kiüti kö-szülük Hercegh Vera, K. Rajkay Ibolya, Babocsay Erzsébet, Nagy László, Já-szay Endre és Bihari Sándor.

A Rákosi Szépi szintiskolájának növendékei ugyancsak vasárnap délután vizsgáztak. A Tatarjárás került színe-re, amelyben Verbóczy Ila, Taár Eta, Si-mon Ica, Horváth Antal, Révész Béla és Fülöp Tibor hozták sok sikert ta-nárunknak, Rákosi Szidinek. A közönség a fiatalok bemutatkozását nagy tapsok-kal fogadta.

Porgés és Társa Rt.
színházi kereskedés Károly körút 19. Vezérigazgató
Wld J. P. Károlyi Kárm R. és Szekessy Kálmán

SZÍNHÁZ

Történetek a színházak körül

Faludi marad a Magyar és Belvárosi színház igazgatója, a Király-színház Lázáré lesz

Az Unió Részvénytársaság felügyelőbizottsága gyűlést hívott össze, amelyen azt akarták elhatározni, hogy

a közgyűlés sűrűsége összehívására fel fogják szőlítani a részvénytársaság vezetőségét,

miután a válságban tisztá helyzetet akarnak látni. A gyűlés azonban elmaradt, mert a felügyelőbizottság tagjai nem jelentek meg olyan számban, amennyit az alapszabályok előírnak, hogy a gyűlés határozatképes legyen.

A gyűlés helyett hát csak beszélgettek a részvényesek, akik között az összeállítás híre néhány igazgató-sági tag is megjelent, sőt Csathó Kálmán dr. vagyonfelügyelő is. A pénzüket féltő felügyelőbizottsági tagok minden aggodalmukat kifejezték a vagyonfelügyelő előtt, aki azonban megnyugtatta az urakat, mondván:

— Nincs olyan nagy baj, mint amilyennek látszik. Nemsokára minden helyre jön.

A beszélgetés során az a vélemény alakult ki, hogy a trószat féltőorgá-csolása után az érdekeltek azt sze-retnék, ha

a Magyar Színház és a Belvárosi Színház Faludi Jenő kezé-maradna, míg a Király Színház Lázár Ödönnek adnák bérbe.

Ilyen formában teljesen biztosítot-nak látszik a vállalat érdeke és a bizársulat tagjainak egzisztenciáját is biztos alapokra fektetnek.

Közel háromórás beszélgetés után ebben maradtak az Unió részvénye-sei.

Az Unió és a vadászat

Az Unió színházak tagjai bizony nem csodálható kétségbeeséssel néz-nek jövőjük elé, csak a vagyonfel-ügyelő Csathó Kálmán bízik a jö-veendőben. Ő korántsem látja olyan feketének a helyzetet, mint a színé-szek és lehet, hogy neki van igazza. Itt adunk egy képet az Unió köz-ponti irodájának előszobájából.

Z. Molnár László: Csak már egy hónapnál idősebb lennék.

Gombaszögi Ella: Majd csak lesz valahogyan.

Somlár Zsigmond: Érthetetlen, hogy nem akad olyan bérlo, akire sorsunkat rá lehetne bízni.

Abonyi Tivadar: A színházról, mint vállalkozástól ugy látszik félnék az emberek ma.

Latabár Árpád: Pedig színház is mehet.

Csathó Kálmán dr.: Hát hall-gassanak ide az urak. Ez én nagy-apám borzasztó rossz vadász volt. Hasztalan jött vad a puskája ve-gére, ő bizony el nem találta. Nem-gére, ő bizony el nem találta. Nem-jött vadász, ahol meg nem jelent volna és nem volt vad, amelyet ledurragantott volna. Emiatt persze állandó viccétáblája volt a társá-ság tagjainak, akik nem győzték heccelni emiatt. Egyszer azután csoda dolog történt. Egy vadászat alkalmával a puskája végére ke-relt egy nyul és lelőtte, egy szá-lonka, lelőtte, egy vadlud, lelőtte, egy sneff, lelőtte. Képzeltető a társaság ámulata. Bátyám uram, mi történt az istenért, ön remek vadász lett — mondták neki. Let-tem hát — felelte szerényen. És mit fog most csinálni ilyen nagy siker után? — faggatták.

— Eldobom a puskámat, mert va-lami baja lehet — felelte az öreg úr és többet nem lehetett rávenni, hogy vadászson.

A késő bánat

A Vidéki Színészek Versenyén, amelyet tudvalevően a Színházi Élet rendezett az elmúlt napokban a Fő-városi Operettszínházban, fellépett a békéscsabai szintársulat táncos-komikus is, Komlós Vilmos. A szí-

nész igen nagy sikert aratott, ő volt az egyetlen, akinek meg kellett is-mételnie táncszámát. A jobb egyes prosceniumon páholyban nagy elra-gadtatással tapsolt Ben Blumenthal is, aki hír szerint megkérdezte Ro-boz Imre igazgatót, hogy ki ez a nagyszerű táncos színész és nem le-hetne-e a Fővárosi Operettszínház tagjai sorába szerződteni. A hírek szerint Roboz Imre azt felelte, hogy majd meglátjuk, de azt már nem mondta, hogy Komlós Vilmos közel egy évig tagja volt a Fővárosi Ope-rettszínháznak, de felbontotta szer-ződését, mert nem foglalkoztatják.

Kosáry Emmy Bécsbe szerződött

A „Császárnó apródja“ Király színházbeli kudarcra után, Kosáry Emmy kijelentette, hogy

soha többet nem játszik Ma-gyarországon.

A művésznő érzékenyen sujtották azok a támadások, amelyek meg-indultak ellene és ezért már-már arra is gondolt, hogy eladja lakását és külföldre költözik. Ezt a szándé-kát azonban úgy látszik mégis meg-változtatta és csak ahhoz az elhatá-rozásához ragaszkodik, hogy nálunk nem játszik, legalább egyelőre nem.

Kosáry és Király a „Császárnó apródja“ után vidéki turnéra szer-ződtek és eddig közel tizenkét vá-rost jártak be, ahol valóban igen nagy sikereket arattak. Egy alkalmal-mal a Vágszínházról szerződté-tési ajánlatot is kapott. Kosáry azonban hallani sem akart a buda-pesti fellépéséről. Most aztán arról értesülünk, hogy a művésznő száz estére

a bécsi Johann Strauss Theater-hoz szerződött,

ahol Lehar „Paganini“ című új operettjének főszerepét játsza.

A szerződés október 15-től kezdő-dően érvényes, Kosáry és Király addig vidéken turnézhatnak és részt-vesznek Faragó Ödön kassa—pozso-nyai színházának prágai vendégjáté-kában is.

A Budai Szinkör megnyitó elő-adásán persze minden jegy elkelt. Egy talpalatnyi hely sem maradt üresen, még Sebestyén Gezánié is a bñnia kellett. De panaszkodott is a befenteseknek.

— Szörnyen előkelő színház lett ez az én budai színházam. Mibe ke-rülhet egy szölyve, ha ez az egy állóhely kétszázötven milliódombó került.

Az alábbi betűesemőt olyan szá-vakra kell osztani, hogy abból egy legújabb diadalmas operett ének-betétje refrénjének első sora al-akuljon ki.

Szaszujfikosójjarnocsjiv

A megfejtést a Hétfői Napló szer-kesztőségébe kell küldeni. A helyes megfejtés között kisorsolunk két földszinti jegyet a Városi Szín-házba a „Dolly“ előadásához. A sor-olás eredményét a Hétfői Napló jövő számában tudatjuk a közö-séggel.

RÖVID HIREK

A BLAHA LUJZA SZÍNHÁZ

Kamara Színházba való átala-kítása ügyében ma délelőtt an-két lesz a kultuszminiszte-riumban. Az anketén Petri Pál államtitkár, elnököl.

AZ OPERAHÁZ

A jövő szezonban csak ok-tóber kö-zepén nyílik meg.

FERENCZY FIGYES

rendezi Feld Mátyás új revü-jét a Budapesti Színházban.

A Royal Orfeum monstre műsora

Este fél 9 órától csokrom éniég tart a Royal Orfeumban vendégszerelő Apolló Színház szentációs műsora és ezen idő alatt a közönség nem fogy ki a kacagásból, a pazar mulatságból és gazdag szórakozásból. A műsor, melynek minden száma ragyogó, a követ-kező: 1. Nyitány. A huszonnyétagu zenekart Márkus Alfréd vezényli. 2. Békeffi László konferálja a műsort. 3. Téves kapcsolás, Békeffi remek tréfája Békeffi László és Haraszi Mici fellép-tével. 4. Sólom Janka szentirozott da-lokkal. 5. Kata huszár, parasztkomédia. Főszereplők: Dajbukát Ilona, Bárony István, Fekete Pál, Sándor Böske. 6. Fritz Ödön, a kifüño előadóművész. 7. Édes a bosszu, francia bohózat. Főszereplők: Szőke Szakáll, Lázár Mária, Posner Magda, Faragó Sári, Szentiványi és Barabás. 8. A fiastyuk, francia operett amerikai zenével, Párizs idei szentációs. Főszereplők: Sokolay Oly, Mimi Shorp, Rozsnyai Ilona, Dénes Oszkár, Gárdonyi Lajos, Sándor József és Rott Ferenc. 9. Solti Hermin sláger-kuplékkal. 10. Radó Sándor és Sándor József fellépéssel a két sarkutató, énekes biuett. 11. Szőke Szakáll fellépéssel Tatal, Szőke Szakáll, burleszkje. A leg-dragább jegy 50,000 korona, a legol-csőbb 8000 korona.

* A Vágszínház nyári kabaretjának óriási sikere következtében a hét minden napjára a nyári kabarét tűzték ki. Az előadás nyolc órákor kezdődik.

* Az új Budai Szinkör második hete rendkívül változatos műsorral kedves-kedik a közönségnek. Hétfőn a Városi Színház teljes művészei gyűjtése és zenekara vendégszerel a Parasztkomédia és a Bajazók című operákkal. Kedden kezd meg Somlay Artur és a Renais-sance Színház együttese vendégjátékát Strindberg Halálánc-ával, Szerdán a Nemzeti Színház együttese ismétli meg a Liliomfi előadását Rózsahegyi Kálmán és Kiss Ferenc fellépéssel. Csütörtökön Somlay Artur és a Renaissance Színház művészei gyűjtésének közreműkö-désével a Csokoljan meg! című kifüño francia vígjáték van műsoron. Pénte-ken és szombaton a Városi Színház művészei az idei szezon legnagyobb si-kerét, a Dolly című operettet mutatják be a budai közönségnek. Vasárnap két előadás lesz Budán: délután Vaaly Ilona, Somogyi Nusli, Kiss Ferenc és Rátkay Márton fellépéssel a diadalmas Ar-vedeska körül felújításra, míg este Nagy Izabellával Finom Rózi szerepében a Falu rossa egészíti ki a változatos mű-sort. Jegyek előre válthatók a Budai Szinkör pénztáránál és az összes jegy-irodáknak.

* Somlay Artur és a Renaissance Színház együttesének vendégjátéka a Budai Szinkörben. Kedden, június 16-án kezd meg a Renaissance Színház vendégjátékát a Budai Szinkörben. Az első este Strindberg megrázó erejű drámája, a Halálánc kerül színe Somlay Artur és Gellért Lajos fellépéssel.

Richard Talmadge a Mozgókép-Ölthonban

Richard Talmadge az Urániában

Burleszkverseny a Mozgókép-Ölthonban

Burleszkverseny az Urániában

Harold Lloyd a Mozgókép-Ölthonban

Harold Lloyd az Urániában

NŐI KALAPOKAT

az „OKISZ“ tagok családtagjai részére 20% kedvezményt nyújtunk. Férfi és női kalapjavításokat 8 nap alatt eszközölünk nagyon szépen.

Kalapipari és Kereskedelmi Rt.
Budapest V. útsza 47
Nagyvezető ucca és 3/ár ucca között

Az MTK ifjúsági atlétikai versenye

A lágymányosi pályán rendezte az MTE ifjúsági versenyét, amelynek indulói között csak az MTK, FTC és az MTE ifjúsági versenyzőit találtuk.

Részletes eredmény: 2000 méteres síkfutás. 1. Marton (MTK) 6:10.7 mp. 2. Besznayk (FTC). 3. Holzer (MTK). 100 méteres síkfutás. 1. Balogh (KAOE), 12.1 mp. 2. Gál (MTE). 3. Dancsó (MTK). — 800 méter, előnyverseny. 1. Weiler (MTK) 2:6.6 mp. 2. Leichtag (MTK). 3. Wancsa (MTK). — Magasugrás, csapatverseny. 1. MTE csapata 142 cm. átlag. — Súlydobás, előnyverseny. 1. Tunyogi (FTC) 928 cm. 2. Bajor (MTK). 3. Berta (MTE). — 300 méteres síkfutás. 1. Hahn (MTK) 39.4 mp. 2. Göbel (FTC). 3. Dancsó (MTK). — 3000 méteres gyaloglás, előnyverseny. 1. Molnár (MTE) 18:03.2 mp. 2. Szeesler (MTE). 3. Weisz (MTE). 4. Happ (MTE). — 200 méteres gátfutás, junior. 1. Hahn (MTK) 28.7 mp. 2. Göbel (FTC). 3. Lukács (FTC). — Diskoszvetés. 1. Kepessy (MTK) 33.0 m. 2. Hahn (MTK). 3. Polgárdi (MTK). — 400 méteres síkfutás. 1. Weisz (MTK) 55.1 mp. 2. Weiler (MTK). 3. Gál (MTE). — Távolugrás. 1. Kepessy 157 cm. 2. Löwy (MTK). 3. Bodó (MTK). — Hármasmugrás. 1. Kepessy József (KISOSZ) 1242 cm. 2. Goldberger (MTE). 3. Löwy Géza (MTK). — 5 800 méteres staféta. 1. MTK 11:58 mp. 2. MTE. 3. KISOSZ. 4. FTC.

Az FTC országos atlétikai viadala

Az illóti pályán bonyolította le az FTC országos atlétikai viadalt, mintegy 1500 főnyi közönség jelenlétében. Gyenge mezőnyű és még gyengébb eredmények jellemezték a versenyt, amelyek főbb eredményeit alább adjuk.

100 méteres síkfutás. 1. Hajdu Sándor (FTC) 11 mp. 2. Ráday (BEAC) 11 mp. 400 méteres síkfutás hendikep. Két előfutam után a döntőben: 1. Réti Sándor (MTK) 51.6. 2. Kriger (FTC). 800 méteres hendikep. 1. Steiner Béla (MTK) 2:26.2 mp. 2. Rózsa Ármán (MTE) 3. Szigeti (MAC). 2000 méter junior. Három előfutam után a döntőben: 1. Farkas (MTK) 2:47. 2. Föllner (MAC). 3. Pakudár (FTC). 110 méteres gátfutás hendikep. 1. Ujfalucky József (FTC) 16.2 (5 és fél méter előny). Muskát László (MTK) mint előnyosztó feladta.

Gerelyvetés hendikep. 1. Gyurkó László (FTC) 57.42 m. (e. n.). 2. Takács (MBSE) (6 m. e.).

3000 méteres síkfutás hendikep. 1. Pintér (FTC) 9:07.2 mp. (250 m. e.). 2. Gross István (MTK) (e. n.). 3. Vég (FTC). Magasugrás. 1. Vidóczy (MAC) 166 cm. Távolugrás hendikep. 1. Timár (FTC) 6.74 m. (e. n.). 2. Rácz (OTE). 3. Ujfalucky (FTC).

Súlydobás. 1. Forbáth Sándor (FTC) 13.63 (e. n.). 2. Darányi (MAC). 3. Egri (MAC).

Diskoszvetés hendikep. 1. Kaufmann (MTK) 39.80 cm (4 m. e.). 2. Egri (MAC) 39.11 (e. n.).

Gerelyvetés hendikep. 1. Gyurkó László (FTC) 57.42 (e. n.). 2. Takács (MBSE) 54.03 (6 m. e.).

Olimpiai staféta. 1. MTK csapata 3:48.2 mp. 2. FTC 3:50 mp. 3. MAFC 3:52 mp. 4. MBSE 3:52.3 mp.

Az alsóosztályú válogatottak napja

II. osztály—III. osztály 0:0.

Az MTK—FTC-mérkőzés előtt zajlott le a két válogatott csapat mérkőzése. A küzdelem élénk, változatos játék képét mutatta; a technikailag jobban képzett másodosztályú csapat nem tudta leigyezőni jól védekező ellenfelet, sorozatos balszerencse és csatársorának erélytelensége miatt.

III. osztály—IV. osztály 2:1 (0:0).

Az első félidőben a IV. osztály kitérő csatársora dominálta a mezőnyt, de később a III. osztály is lábrakap, amelynek eredményeképpen az erőviszonyok kiegyenlítődnek. Szünet után az első percben Burger tizenegyméteres lövése szerzi meg az első gólt, amelyet Singer egyenlített ki a 15. percben. Majd a 24. percben ismét Burger gólját biztosítja a III. osztály számára a győzelmet.

SPORT

Döntetlenül végződött az országos futballbajnokság fináléja

MTK—FTC 0:0 — Bíró Iváncsics Mihály

Az országos bajnokság döntőmérkőzése során került össze a budapesti bajnokság első és második helyezetteje. Mindvégig hullámzó és izgalmas küzdelem vívott mindkét csapat és az a tudat, hogy az egyiknek a bajnokságot védenie kellett, míg a másiknak be kellett bizonyítani azt, hogy a bajnokság tábláján nem érdemli meg a második helyezést, mert jobb — izgalmasabb tette a mérkőzést. A meccs lefolyása pedig bebizonyította azt, hogy teljesen egyrangú ellenfelek állottak szemben egymással. Az első félidőben az MTK volt a többet támadó, míg a második félidőben az FTC volt inkább frontban. Az

MTK-nak több helyzet adódott, amikor is megszerezhetné volna a vezetést. Azonban a 22. percben Molnár tizenegyesét Amsell elvetéssel fogja. A 38. majd a 39. percben Braun és Nikolsburger lövései jelentenek veszélyt, de eredménytelenül. Szünet után Molnár hatalmas lövése kapufát ér, majd az FTC szünet nélküli ostromolja a kék-fehérek kapuját — veszélytelenül. A 30. percben ismét Molnár bombaszerű lövése sűvít Amsell felé, amelyet csak kórner árán tud menteni. Az utolsó negyedóra pedig ritkán látott szép finissel telik el, de az eredményen már változás nem történik.

Válogatott polócsapatunk hatalmas győzelme az osztrákok ellen

Magyarország—Ausztria 10:3 (5:0) Bíró: Sedlacek (Prága)

Bitskey Aladár a 200 méteres hátúszásban világrekordot javított. Melegh Ilonka új országos rekordot állított fel a 100 méteres hátúszásban

A magyar úszósportnak örömmel nevezte a tegnapi vasárnap. Nyolcadzsor csapatok össze Ausztria és Magyarország válogatott polócsapatát és

a vasárnapi nyolcadik találkozó a magyar szlnek hatalmas győzelmét hozta.

Főlényes játék után a magyar csapat 10:3 arányban győzedelmeskedett az osztrákok legjobbjai felett.

Válogatott polócsapatunk nagy gólarányú győzelmén kívül még két örvendetes eredménye volt a tegnapi szövetségi versenynek.

Bitskey Aladár, a kiváló egri úszócsoda a 200 méteres hátúszásban 2:48 mp. alatt világrekordot javított.

Jelentőségben sokat jelent a fentiekon kívül a letörtnek gondolt

Melegh Ilonkának a 100 méteres hűlgyhátúszásban felállított új országos rekordja.

A Bitskey Aladár után másodiknak bennsott osztrák Dvorzsdokot szabálytalan fordulás miatt diszkvalifikáltak. A magyar úszósport nagy ünnepnapjáról a következőkben számolunk be:

Magyarország—Ausztria 10:3 (5:0). Sedlacek prágai bíró sápjelére a két válogatott csapat a következő összeállításban állt fel:

Magyarország: Barta (III. ker. TVE) — Ivády (MAC), Homonnay II. (III. ker. TVE) — Keserü II. (FTC), Wenk (FTC), Vértess (FTC), Keserü I. (III. ker. TVE).

Ausztria: Wacher (WAC) — Bauer (WAS), Frisshauer (Vienna) — Dvorsak (WAC) — Raffay (Vienna), Worel (WAC), Grünfeld (WAC).

Kedés előtt az osztrák csapatkapitányi felhívta Wenk Jánost 25-ik válogatott szereplése alkalmából. A játék magyar támadásokkal kezdődik, de csatáraink az osztrák kapu előtt mindent elhibáznak. Pár perennyi kölcsönös tapogatódás után szép összjátékkal a magyarok megszerzik az első gólt. A magyarok továbbra is fölényben maradnak és az első félidő 5:0 arányban zárul. A második félidőben az osztrákok durván játszanak és csatárainkat a kapu előtt a szorosor értelemben a kaputól elnyomják. Ezután az osztrákok is felnyomulnak, de Barta szenzációs védésén megtörik minden gólvesztési szándékuk. Mind a három góljukat egészen közletről dobták és azokat a

kapus nem védhette. Az osztrákok látványosan idegesek és nincsenek megelégedve a bíró működésével. A magyarok góljait Vértessy (4), Keserü I. (3), Keserü II. (2) és Wenk (1), az osztrákokét Dvorsak (2) és Grünfeld dobták. A magyar csapatból: Barta, Keserü I. II, Vértessy és a jubálók Wenk, míg az osztrákoknál Grünfeld, Dvorsak, Raffay és Bauer játszottak jól. A bíró gyengén volt.

Az úszóverseny eredménye:

Főversenyek.

200 méteres hátúszás. 1. Bitskey Aladár (MOVE Eger) 2.48 mp. Világrekord! 2. Wencel (FTC). 3. Avar (MAFC). Indult még Dvorzsdok (Bécs) 2:56 egyötöd mp. de szabálytalan fordulás miatt diszkvalifikáltak.

100 méteres oldalúszás. 1. Homonnay Márton (III. ker. TVE) 1:16 mp. 2. Várna (MAFC).

100 méteres mellúszás. 1. Barta István (III. ker. TVE) 1:24 háromötöd mp. 2. Hegedüs (BEAC). 3. Glüek Teddy (VAC).

100 méteres gyorsúszás. 1. Magyar Gusztáv (MTK) 1:05 kétötöd mp. 2. Jung Béla (KISOSZ).

400 méteres gyorsúszás. 1. Szabó István (VAC) 5:48.4 mp. 2. Páhook (MTK). 3. Angelus (MUE).

3x70 méteres gyorsúszóstafféta. 1. III. ker. TVE csapata (Czelle, Hollós, Bonk) 2:13 négyötöd mp. 2. MAFC csapata. A másodiknak beérkezett FTC csapatát pályaelhagyás miatt diszkvalifikáltak.

3x70 méteres vegyesstafféta. 1. III. ker. TVE csapata (Barta, Czelle, Andor) 2:31 háromötöd mp. 2. MAFC csapata. 3. MTK csapata.

Hűlgyversenyek:

100 méteres hátúszás. 1. Melegh Ilonka (III. ker. TVE) 1:35 háromötöd mp. 2. Wágner Olga (FTC).

100 méteres mellúszás. 1. Stieber Lotty (MAC) 1:42 kétötöd mp. 2. Bencez Irén (MUE).

70 méteres gyorsúszás. 1. Sipos Mancsi (NSC) 57 kétötöd mp. 2. Ullrich Ilus (MUE). 3. Dénes Irén (NSC).

Egyéb számok:

50 méteres gyorsúszás III. osztályú. 1. Holba (III. ker. TVE) 28 mp.

100 méteres ifjúsági gyorsúszás. 1. Mezei (III. ker. TVE) 1:20 mp.

Jó eredmények a nemzetközi autóturaverseny első napján

Delmár Valter kitérő teljesítménye

A nemzetközi autóturaverseny első etapját tegnap bonyolították le a Budapest—Gyöngyös—Parád—Vác—Starhoz által 38 autó és 19 motoros kerékpár.

Az indulók között voltak József kir. herceg (Mercedes), Eszterházy Antal herceg (Mercedes), Delmár Valter (Steyr), bátyja Leitner Ottó (Delagó), Süberleitner József (Alfa Romeo), Unger Tibor szászországi (FIAT), Rebeck (Süberleitner), Kallay Jenő (Austro Daimler), Walter Ferencné (Wanderer), Delmár Valterné (Steyr), Carola hercegné (Austro Daimler) és C. C. Friese (Magomból). Indult továbbá Fejes Jenő a maga konstruálta Fejes-gépen.

A Parád előtt fekvő 7 kilométeres szerpentin-uton tartották meg a hegyi versenyt.

A legjobb időt Delmer Valter érte el 7 perc 39.8 mp. alatt.

Második lett Hirsch Hugó 8:56.2 mp. alatt. Nagyon jó az ideje C. C. Friese-nek is, aki Magombólján 9:32.1 mp-es időt ért el, valamint respektábilis Carola hercegné 9:40.6 mp-es ideje is.

A bevezetett gépek valóságos virág-erdőben futottak, sok helyen diadalkaput fogadta azokat.

A célvonal a váci országút 10 km-es kövével volt. Az összes kocsi garázsba vonultak.

A motorkerékpárosok közül legjobb az ideje Szentgyörgyi Istvánnak, aki a távot 9:16 mp. alatt tette meg.

Az oldalocsis motorok közül Hajós Imre dr. ért el szép időt (9:24.6 mp.).

Ma, hétfőn reggel abszolútúszás a versenyzők a turaverseny II. etapján.

A motorok 5 órakor, az autók 6 órakor startolnak. A turaverseny utvonala: Budapest—Siófok—Balatonföldvár és vissza. A Siófok és Balatonföldvár közötti kétkilométeres egyenesben bonyolítják le a gyorsasági sikeresen Balatonföldváron közös ebéd és 6 óra órákor indulnak a versenyzők vissza Budapestre. A cél az Apponyi téri lesz a Királyi Magyar Automobil Club klubhelyisége előtt. Kedden este 6 óra körül díjkiosztás lesz a Liget-klubban, utána ünnepélyes záróbankett. Ezen a banketten ünneplik a május 17-én letöltött magyar Tourist Trophy győztesét is.

× A két kiváló magyar munkásbirkózó hazakerkezett Finnországból. Harmath István és Matura Mihály, a két pompás magyar birkózó vasárnap hazakerkezett Finnországból. Mindketlen szépen reprezentáltak a magyar birkózó sportot külföldön.

× A magyar-bolgár mérkőzés. (Szófiából jelentik.) A magyar-bolgár labdarúgó-mérkőzésen, amely vasárnap folyt le, a bolgár csapat 2:0 arányban győzött.

Nyugagyak

szabályozhatók, gőzöztetőbűkkfából, fűtőgőzöztető, vízszonnal, lábfartól nélküli

150.000 ártár 160.000

„EDÉNYUDVAR” VI, Dessewffy ucca 22

KLINGER IG. gypajúszóvet-gyáralnak:

Neustadt an der Tafelfichte I. B. Jungbunzlauer I. B. Kratzau I. B. Danowitz I. B.

vezérképviselete Magyarország számára Bécs, Zelinkagasse 4

26 Legjobb minőségű férfi- és nőiszóvetek legolcsóbb bevásárlási forrása FRIEDMANN FARKAS divatruháza VII, Király ucca 11. sz. Eladás nagyban és kicsinyben!!

Kereskedő és Iparos Ujság

AZ UJ KAMARA

III.

Hantos Elemér

Gyönyörű ivben induló pályafutásának csupán szerény és rövid állomása lehet a kamarai tagság, melyet — s ez csak természetes — a gazdaság közvélemény egyhangú bizalmából, s osztatlan megnyugvására vállalt Hantos Elemér, aki már egészen fiatal korában tagja volt Nagymagyarország utolsó országgyűlésének s kereskedelmi államtitkára az utolsó alkotmányos magyar kormánynak. Elméleti tudását a legkiválóbb hazai külföldi forrásokból merítette, gyakorlati tevékenységét, mint Lukács László tanítványa kezdte meg, magántanára a budapesti tudományegyetemnek, vezetője a pénzügyteltek érdekképviseletének, s életrehívó elnöke egy ma is életképes, mintaszerű hozzátértéssel s korrektséggel vezetett bankállalkozásnak. Ezt tudják róla azok, akik tevékenységét a szűkreszabott magyar határok között kísérték figyelemmel. Pedig Hantos Elemér érdemeit Trianon óta elsősorban az a kitartó és sikeres munkásság jellemzi, mellyel ráterelte a külföld érdeklődését legelőtöbb pénzügyi problémáinkra s tanulmányok, tanácskozások, előadások és előterjesztések egész sorozatával szállott sikra a magyar gazdasági jövőért, csatasorba állítva elismert tekintélyen és képességein kívül azokat a kitünő összekötöttéseket is, melyeket nagyon sokan egész más irányban érvényesítettek volna. Gyakorlati jelentőségű gazdasági és pénzügyi javaslatok várnak megvalósulásra Hantos Elemér fiókjában, s remélhető, hogy a Kamara keretei között is mód és alkalom fog nyilani arra, hogy Hantos Elemér programja segítőtáborhoz jusson. De mód és alkalom nyilhat arra is, hogy a Kamara útján elfoglalja méltó helyét a törvényhozásban, ahonnan az ellenforradalmi idők választási harcai alatt kiszorult. Higgadt mérlegelő képessége, rokonszenves egyénisége, lebilincselő jómodor, sikereiben gazdag pályafutás presztízse, azok a tényezők, melyek a nagy tudás és munkakedv mellett arra predestinálják Hantos Elemért, hogy a törvényhozásban a gazdasági élet egyes ágainak gyakran ellentétes érdekeit a közérdek mérlegére helyezze az eredmény és siker legnagyobb reményével képviselhesse.

Erasmó M. Reda Biella

Textilwaren aller Art
Representanz von Textilfabriken

Deutsch Mór és Fiai
Vilmos császár út 6
Férfi-, nő- és gyermekruhagyár. Szőrmé-áruháza. Posztó- és bélésszék nagyban

Walkó Lajos miniszter és Vargha Imre államtitkár a forgalmiadó reformjáról és az adókulcs le szállításáról

Július elsején megszüntetik a külföldi kereskedők kedvezményeit — Az export-cégek adóvisszatérítést fognak kapni

Egyes szakmákban már most bevezetik az osztrák rendszert

A kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére a forgalmi adó reformja tárgyában nagyjelentőségű szaktanácskozás volt a kereskedelmi minisztériumban, melyen az Országos Kereskedő és Iparos Szövetséget Ledermann Mór elnök és Szarka István dr. titkár képviselték. Ez az értekezlet utolsó kísérlet volt arra, hogy az osztrák rendszerű forgalmi adó reformnak már július hó elsején való életbeléptetése megvalósulhasson.

A kísérletnek sikertelenségét részben a Gyáriparosok Országos Szövetségének ellenzése, főleg és elsősorban azonban az a körülmény okozta, hogy a megfelelő rendeletek kidolgozására még rendelkezésre álló 2 hét alatt a pénzügyminisztérium nem képes az előkészítés munkáját elvégezni, nem is szólva arról, hogy a kormánynak még a törvényhozástól is felhatalmazást kell kérnie a reform megvalósítására.

A Walkó Lajos kereskedelmi miniszter elnöklése alatt folytatott tanácskozások mégis rendkívül nagyjelentőségű eredményeket hoztak,

azoknak az ígéreteknek a következtében, amelyekkel részben az elnökölő miniszter, részben pedig Vargha Imre pénzügyminiszteri államtitkár több fontos kérdés megoldására nézve tettek.

Kijelentette ugyanis a kereskedelmi miniszter, hogy

a forgalmi adó jelenlegi rendszerét a kormány semmisséte sem akarja tartani,

s a reform gondolatát nem ejti el, de addig is, amíg a gyökeres reform megvalósítható lesz, a legelőtöbb kérdéseket a mai rendszer keretében sürgősen meg fogják oldani.

Vargha Imre államtitkár ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy az osztrák rendszer egyszerű lemásolása Magyarországra különleges viszonyai mellett nem lehetséges, mert az osztrák rendszer behozatala azt jelentené, hogy a magyar kereskedők mentesülnének a forgalmi adó alól, az iparosok ellenben továbbra is viselnék azt a terhet, amely megoldásba a kis- és középipar semmi esetre se nyugodnék bele. Az sem kellene megnyugvást, ha egyes iparágakban az iparos által termelt érték forgalmi adóját már az alapanyag adójába kalkulálnák bele, mert akkor azok az iparágak zűgölnének, amelyekben ez keresztül nem vihető. Hajlandó azonban a kormány a legelőbbséget sürgősen orvosolni s azután e részleges reformmal teremtett új helyzetben fogja a végleges reformot előkészíteni.

Azok a kérdések, amelyeket a kormány a jelenlegi rendszer keretében sürgősen meg akar oldani, a következők:

Még július hó elseje előtt orvosolni fogja a hazai import nagykereskedelmnek ezt a sérelmét, amely annak folytán állott elő, hogy a külföldi cégek által közvetlenül magyar kiskereskedők részére történt eladásoknál az árut csak egyszer 3% forgalmi adó terheli, ellenben a hazai nagykereskedők részéről történő eladások esetén a vevőnek kétszeres forgalmi adót kell fizetni. Ezen helyzet következtében a külföldi gyárak és nagykereskedők a hazai nagykereskedelmekkel szemben 3 százaléknál előnyben voltak, ami a jelenlegi éles versenyviszonyok közepette majdnem lehetetlenné teszi a hazai nagykereskedelmek existálását.

Hogy mi módon akarja ezt a hátrányt a kormány megszüntetni, arról a miniszter és Vargha Imre államtitkár nem nyilatkozott ugyan, de a dolog természetéből következik, hogy a megoldás egyelőre módja

A vegyészeti ipar érdeke is kívánja a kereskedelmi szerződések mielőbbi megkötését

Kohner Adolf báró a vegyészeti ipar helyzetéről

Szurday Róbert és Kende Tódor nyilatkozatai, melyeket lapunk múlt számaiban közöltünk, tanúsítják, hogy

a kereskedelmi szerződések mielőbbi megkötésére nemcsak a kereskedelmi köröknek, hanem az exportra dolgozó gyáripárnak is szüksége van.

Ezt igazolják

Báró Kohner Adolf

fejtegetésai, a Magyar Vegyészeti Gyárosok Orsz. Egyesületének alábbi nyilatkozata is:

— A trianoni béke megfeszített bennünket legértékesebb vegyészeti nyersanyagforrásainktól. 5-6 évenyomodelen, megfeszített munkája következtében

Jelenleg a megmaradt területen csaknem ugyanannyi vegyészeti iparteleppel rendelkezünk, mint azelőtt, azonban míg azelőtt a vegyészeti ipartelepek 40 százaléka a gyáriparra esett, jelenleg már csak 20 százaléka esik a gyáriparra.

Erdőink, sóbányáink és éles olesenergiaforrásaink nagyrésztének elvesztése következtében a falepároló-, cellulóze- és cserzőanyagipar nem fejlődhetik ki a jelenlegi határok között. Ezen cikkekben tehát rá vagyunk utalva a behozatalra. Le kell mondanunk a szóda és klór előállításáról is, ellenben bevezetjük a sósav-, glaubersó-, vitriol-, borkő-, ammoniak- és kalciumgyártást.

— Megtartották régi színvonalát a

csak az lehet, amely az import-kereskedőket a viszonteladók részére történt eladások után a forgalmi adó alól teljesen mentesíti.

A kormány arra való tekintettel, hogy a forgalmi adó kulcsa Németországban 14%, Csehországban 1, illetve 2%, Olaszországban pedig 1% nálunk sem kívánja a 3%-os kulcsot feltartani, hanem azt rövid időn belül le fogja szállítani.

A hazai gyáripár annak következtében, hogy a gyártásnál már sokszoros forgalmiadó-terheléssel megdrágított nyersanyagot és mellékanyagokat kénytelen használni, nem tud versenyezni azoknak az államoknak az iparával, amelyek ezt a terhet nem ismerik, a kormány tehát segíteni akar ezen a bajon is és az exportált cikkek tekintetében adóvisszatérítést fog engedélyezni.

A hazai ártánczekeket, amelyek a rossz üzletmenet folytán túlmagasak, sürgősen revízió alá fogják venni s az újonnan megállapítandó ártányok visszaható erővel fognak bérni 1925. évi január hó 1-ig. Végül

hajlandó a kormány az egyes-es forgalmiadó-rendszert egyes szakmákban kísérletképpen már most megvalósítani,

de csak oly szakmához tartozó üzletekre nézve, amelyek egyenmű áru-cikkekkel hoznak forgalomba. Az ilyen üzletek azután egészen mentesülnének a forgalmi adó alól, mert a kormány nem akar könnyűvezetést kényszeríteni alkalmazni, amit alkalmazni kellene olyan üzletek tekintetében, amelyek részben forgalmiadómentes, részben pedig forgalmiadóköteles cikkekkel árusítanak.

műtrágyagyártás is, mely 4 nagy és jól foglalkoztatott gyárral utján évi 7 millió aranykoronás értéktermelést állít elő. Minthogy a hazai fogyasztás 16.000 vagónra, a gyárak teljesítőképessége ellenben 18.000 vagónra becsülhető, itt exportlehetőségek is mutatkoznak.

— Ásványolajiparunk nagy nehézségekkel küzd, mégis 9 millió aranykoronás értéktermelést mutat fel, ezzel szemben az ásványolajipari anyagok behozatala 12 millió aranykorona értékre becsülhető.

— Kedvezőbb helyzetben van növényolajiparunk, amely 16 modern felszerelésű gyár útján 12 millió aranykoronás értéktermelést állít elő, kapacitása pedig meghaladja az 5000 vagont.

— A szappangyártás túlterheléssel küzd, a hazai fogyasztás alig fele részét veszi fel az évi termelésnek, itt tehát szintén előrendítni szükséges volt az exportkutatások fokozása megfelelő kereskedelmi szerződések útján.

— Gumiiparunk is exportra dolgozik, termékei még a tengerentúli országokban is keresettek, értéktermelése 8 millió aranykoronára becsülhető.

— Gyufagyáraink 80 vagón árut állítanak elő, a belsőkeresletet ugyanolyan teljesen fedezik és exportkutatásai is kedvezőek. Az egész vegyészeti ipar értéktermelése 150 millió aranykoronára, a vegyészeti áruk múlt évi importja 50 millió aranykoronára becsülhető.

— Mindezekből az adatokból természetesen csak az a következtetés vonható le, hogy vegyészeti iparunknak fontos érdeke az exportlehetőségek biztosító kereskedelmi szerződések haladéktalan megkötése.

WARENHAUS KLEA
VI, MARIAHILFERSTRASSE 85-87
SOLIDESTES, BILLIGSTES KAUFHAUS W I E N

Donáth Jenő és Társa
Budapest, IV. kerület, Szabó ucca 8
S. Adington & Co. Ltd
London, posztfogó
székhelyükkel

Az OKISZ kereskedelmi iskolájának évről-évről vizsgálata

A kultuszminiszter képviselője elismerését nyilvánította az elért eredményekért

Második évi működéséről számolt be június 10-én tartott évről-évről vizsgálata az OKISZ kereskedelmi szaktanfolyama mely az elméletnek és gyakorlatnak összekapcsolását tűzte ki feladatául. A tanfolyam vezetője a kereskedelmi iskola mellett és annak a céljaira egy üzletet rendezett be, ahol papír- és írószerekben, valamint kozmetikai cikkekben rendszeres és állandó árusítás folyik, s az üzlet körében felmerülő minden munkát lebonnyoltatás a könyveléstől kezdve a csomagolástól a növekedéskéig végzik.

Ennek a gyakorlati rendszernek az előnyeiről éppen a záróvizsgálat nyújtott legzsebb bizonyítékot egy különös véletlen következtében.

A Bartos Róbert h. államtitkár elnöke alatt vizsgálatot tartó tanulmányi tanács ugyanis éppen az üzletben foglalkozók növekedéskéig vizsgálatára, amikor egy téves szállítás érkezett. A növekedéskéig közül kinevezett főnök nyomában észrevette a szállítás tévesességét, a vizsgálatbizottság előtt adta ki alkalmozottakként szereplő növekedéskéig a további teendőkre szóló utasításokat, amelyeket ezek precízben és rögtön végrehajtottak. A könyvelés, pénztári, irógép-munka és dossier-kezelés oly precíz mintaképet volt alkalmunk szemlélni, amiből a tanulóknak a tanulmányi tanácsot, különösen pedig a kultuszminiszter képviselőjét, aki a legteljesebb elismerésnek adott kifejezést a gyönyörű eredmények fölött.

A kereskedelmi iskola egyébként két évfolyamot tartott fenn, az első évfolyamban pedig két osztályban folyt a tanulás. A három osztályban összesen 75 növendék volt, akik a gyakorlati és elméleti ismeretek megszerzésében valamilyen elegendő eredményt értek el.

Külön is ki kell emelni a növendékek nagy előrehaladását a nyelvi és a mindkét nyelvi gyorsírásban, amelyeknek tanítása egészen új módszer szerint folyik és kitűnő eredményeket mutat föl.

Az OKISZ képviselőiben a záróvizsgálaton Komlósi Sándor, Neustadt Emil és Szarka István dr. vettek részt, akik a gyakorlati életből vett kérdéseket intézték a növendékekhez.

N kívárol eredményekre való tekintettel az OKISZ ezúton is felhívja a kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a kereskedelmi és gyakorlati képzésű magyar-német gyors- és gépírásban jártas alkalmazottakra van szüksége az OKISZ kereskedelmi iskolájának végzett növendékei közül, forduljan a titkári hivatalhoz, amely kivételesen készséggel fogja a megkereséseket közvetíteni.

Beck Vilmos és Fiai gyapjúárugyára

Gross — Meseritsch

Emerich Dité Humpoloe

Iroda:

Bécs VI, Hirschengasse 25

Holczler Viktor, Budapest

ékszerész, arany- és ezüstműves

Cyár és raktár: IV. Károly körút 10 (félcím).

Villamos erővel berendezve. Készít mindenféle ékszer, arany- és ezüstművet, alkatiást és javítást. Állandó raktár mindennemű arany-, ezüstárúban és órákban. Telefonszám: 116-24

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének közgyűlése

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége vasárnap tartotta közgyűlését Bíró Pál kormányfőtáncos elnöklésével, amelyet első sorban elhunyt elnöke, Chorin Ferenc emlékeztetésként szentelt. Bíró Pál elnöki megnyitójában sorra vette az aktuális gazdaságpolitikai kérdéseket. Rámutatott arra, hogy a gyáripar bőven kivette részét a szanálás követelte áldozatokból, bizony abban, hogy a külföldi tőke segítségével az átmenet megrázkódtatásait a gazdasági élet hamamosan ki fogja heverni. Komoly aggodalommal látják azonban, hogy a szanálási akció első évének elmúltával a gazdasági élet még mindig előre nem képzelt mértékű válság és depresszió képét mutatja. A szövetség élénk figyelemmel kíséri azokat a külföldi kísérleteket, amelyek a Duna-medence államainak valamely új gazdasági rendszerben való összefoglalását célozzák és a nyári szünet után behatározott fog ezzel a kérdéssel foglalkozni. A külföldi hitel igények megoldására biztatják az előjelek, de még sürgetőbb a belső hitel kedvező megoldását. A magyar ipar versenyképességét a mai hitelviszonyok lehetetlenné teszik. A hosszú lejáratú hitelek valamelyes megoldása, a régóta nélkülözött beruházások nagyobb mértékben való megindulása, a jobb termés lehetősége: mind olyan mozzanatok, amelyek

remélni engedik, hogy a küszöbön álló új gazdasági és a magyar gyáriparnak, habár küzdelmes, de mégis eredményesebb szaka lesz. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitót követően Fenyő Miksa ügyvezető igazgató elmondotta emlékbeszédét, amelyben megemlékezett Chorin Ferenc közéleti tevékenységének jelentőségéről, kihatásáról és vezéreszméről.

Az emlékbeszéd után Knob Sándor titkár a szövetség múlt évi munkájáról számolt be. A jövő feladatait a következőkben állapította meg: El kell távolítani az inflációs idők maradványait az adózás rendszeréből. Fontos kérdés a valorizációs kérdés, amely nagy veszedelmeket rejt magában, Résen kell lenni, nehogy aránytalan és jogosulatlan terheket rakjanak ezzel a gyáriparra. Nagyon fontos a rezszi-kiadásoknak csökkentése. A vasutak tarifarevizióját is sorra kell keríteni. Sürgős megoldást kíván végül a hitel problémája. Végül megejtették a választásokat, amelyek során az ügyvivő igazgatóságba beválasztották dr. Metzler Jenőt, a MOKTAR és több iparvállalat vezérigazgatóját és Prager Pált, a Ganz és Társa gép-, vasgőz- és hajógyár Rt. vezérigazgatóját, továbbá a végrehajtóbizottságba dr. Langer Rudolfot, a Hazai fűsülő- és szövőgyár Rt. igazgatóját.

Hatalmas porcellángyár létesül Mátradereszkén

A magyar Ruhr-vidék kiaknázása külföldi tőke is érdekli a mátradereszkéi kaolin iránt

Hazánk kaolinszükségletét eddig teljesen Csehszlovákia, illetve a karlsbad-vidéki kaolinbányák fedezték. A cseh kaolin ára szállítással együtt, vagononként 14 millió korona. Minthogy pedig Csonka-Magyarország kaolinszükséglete legalább 4000 vagonra becsülhető, tehát 40,000,000 aranykoronával rontotta évente külkereskedelmi mérlegünket a kaolin-behozatal, jöllehet,

a Mátra-vidék gazdag kaolinkincsét rejtette, de nem volt vállalkozó, aki ezt feltárja és ki-termelje.

Most Kálmán Gusztáv v. b. t. t., gróf Somsich Tihamér, Neményi Imre, nyugalmazott kultuszállamtitkár és dr. Lipmann Frigyes kereskedelmi tanácsos vezetésével, ötmilliórdos alapítókéval „Energit” Bányá és Kohóművek cím alatt részvénytársaság alakult a Mátra-, Cserhát- és Bükk-hegység bányakincsének kiaknázására.

Az Energit-bányai szakértők szerint kb. 200,000 vagonnyi kaolint tartalmaznak, tehát hazánk szükségletét 50 éven át fedezhetik, emellett bőséges mennyiségű kalkopirit is áll feltárás alatt, ami nagymértvben hozzá fog járulni a szőlősgazdánk által állandóan panaszolt rézgátlóhiány enyhítéséhez is. Ertesülésünk szerint

Mátradereszkén hatalmas porcellángyár létesítését is tervezik,

amely oly teljesítőképességgel fog rendelkezni, hogy hazánk egész kályhacsempe- és izolatorszükségletét fedezheti, emellett bevezeti a nálunk eddig még nem állított üvegolvastó téglégyártást is. Nagy előnye lesz a mátradereszkéi ipartelepeknek, hogy helyben kapják a nyersanyagot és a szemet, s így legalább 30 százalékkal lesznek olcsóbbak a konkurrens vállalatoknál.

A magyar Ruhr-vidék nagy perspektívákat rejt kiaknázása iránt az elmesebb német tőke is érdeklődik. L. Klinga, német bankár és a Baedische Anilin u. Sodafabriken A.-G. is megálapodást létesítettek az Energit alapítóival a kooperációra nézve.

Ezernél több csőd és kényszeregyezés az év első öt hónapjában

A Magyar Tudakozódó Egylet most tartotta Kaszab Aladár elnöklésével rendezt évi közgyűlést, amelyen a kereskedelmi és pénzügyi élet képviselői sorában részt vett Schöber Béla ny. államtitkár, a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatója és Windisch Hermann kincstári főtáncos, a Pénzügyi Központ ügyvezető-igazgatója is. Az elnöki megnyitót örömezteti Heinrich Ferenc, az egyesület disztagja és buzákai Walder Gyula igazgatósági tag érdemeiről való megemlékezés után rámutatott arra, hogy a Magyar Tudakozódó Egylet működésének negyedik éviztedét kezdte meg, amely alkalomból Walkó Lajos dr. kereskedelmügyi miniszter kitüntető leiraltban méltatta azt a közérdekű munkásságot, amelyet az Egylet a hitelhírszolgálat terén három évtizede óta eredményes sikerrel fejt ki. Schöber Béla dr. ny. államtitkár a Magyar Nemzeti Bank, Windisch Hermann kincstári főtáncos a Pénzügyi Központ részéről jelentették a Magyar Tudakozódó Egylettel való együttműködés készségét.

A napirend keretében Hajdu Miklós dr. vezérigazgató számolt be a magyar hitelgazdálkodás válságos menetéről. Az idei év első negyedében a Magyar Tudakozódó Egylet Csonka-Magyarországon 466 esődönkivüli kényszeregyezés és 44 csőd esetét jegyezte fel, a krízis további elmélyedése mutatkozott azonban április hónapban 230 esődönkivüli kényszeregyezés és 40 csőd, májusban 275 esődönkivüli kényszeregyezés és 37 csőd esetével. Az idei év első öt hónapjában eszerint 971 esődönkivüli kényszeregyezés és 120 csőd, összesen 1091 válság foglalkoztatta a bíróságokat. A közgyűlés többek felszólalása után elismeréssel vette tudomásul Hajdu Miklós dr. vezérigazgatónak a közgazdaság egyetemes kérdéseit átfogó beszámolóját. A tisztújítás során lejáró mandátumai megújításaképpen elnökké egyhangulag Kaszab Aladárt, alelnökké Schöber Béla dr-t és budai Goldberger Leót, az igazgatóság új tagjai sorába Mác Jánost, a Pesti Hazai Takarékpénztár igazgatóját és Székács Antal udvari tanácsost választotta meg a közgyűlés.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Az Angol Magyar Bank igazgató-sága Krausz Simon elnöklése alatt ma tartott ülésében megállapította az 1924. (34-ik) üzletéről vonatkozó mérleget. Az üzletéről 9,536,395,006 K tiszta nyereséggel zárult. A nyereség hovatartozása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja a június 30-án tartandó évi rendes közgyűlés elé terjesztani, hogy ahól részvényenként 2000 K osztalék fejében a részvényesek között 5,936,364,000 K fizetessék ki, a rendes tartalékalap egy milliárd koronával gyarapítottassék, míg az alapszabály szerű levonások után fennmaradó 1,716,148,092 K az 1925. üzletéről számlájára vitessék át. Krausz Simon elnök bejelentette, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a külföldi érdekesoport, mellyel az Angol-Magyar Bank szoros kapcsolatban áll, úgy a maga, mint üzletbarátai részéről tetemesen növelni kívánja a banknál bírt érdekeltséget, a maga részéről megnyugvással látja elérkezettnek azt az időpontot, amikor a bankból kivályn, élhesen azoknak a nagy gazdasági és közérdekű feladatoknak, melyek mindenkor előrelátást képeztek és amelyekkel szorosan összefüggő cége nemzetközi relációinak kifejlesztése és előkészített programjainak megvalósítása. A bank igazgatósága a legnagyobb megnyugvással állapította meg, hogy Krausz Simon és a bank vezetősége s fő-részvényesek között minden kérdés tekintetében a legnagyobb harmónia áll fenn, amely harmóniának és egyetértésnek fennmaradása biztosíték a banknak arra nézve, hogy a megváltozott viszonyok mellett is minden időben az egész vonalon bírti fogja Krausz Simon egyéniségének és munkájának értékét.

Hajdu Zoltán dr. az Anglo-Austrian Bank budapesti vezérigazgatója karrierjében újabb mérföldjélezhöz érkezett: a londoni igazgatóság osztrák intézetének vezetésével is megbízták, ugyanígy a két intézet egységes vezetését kap Hajdu Zoltán kormányfőtáncos személyében. Örömmel és frizkedéssel nékili vesszük tudomásul azt a nagyjelentőségű eseményt, hogy angol finánckapcsolások magyar tehetségre bízzák osztrák intézetik irányítását. A magyar tehetség ez az elismerése és honorálása csak hízlegethet a magyar önértéknek. Bízkeséggel tölthet el valamennyiünket, hogy a magyar tehetség exportképessége ilyen fényes bizonyítványhoz jutott, amikor az angol tőke bizalma oly fokozott mértékben Hajdu Zoltán felé fordult.

Kovács Géza a Hermes elnöke. A Hermes Magyar Általános Váltó-üzlet Rt. igazgatósága a mai napon Kovács Géza alelnököt, m. kir. kincstári főtáncosot, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatóját elnökévé választotta.

A Wiener Bankverein igazgatótanácsa megállapította az 1924. üzletéről mérleget, mely 57,269,885,400 osztrákkorona tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatótanács a f. évi június 24-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszt, hogy részvényenként egy mint a múlt évben, 8000 osztrákkorona osztalék fizetessék ki.

Kiadja:

A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.

Az OKISZ közleményeit Szarka István dr. szerkeszti

Bloher Zeigmond és Társa, Budapest Gyors-, teher- és gyűjtőforgalmak

TELEPEK: Wien, I., Biberstrasse 8 — Brün, Davadjei 6. — Warnsdorf, Carl Wagnerstrasse

Pártos, Grosz és Taa posztó-, bélyeg-, nagykereskedés VI. Király uca s Nagy vasszék: Libéria, rendőrségi, tűzoltó, közszállítási és kocsiosztoknál

Rákóczi út 74

MAGYAR DIVANCSARNOK

Rákóczi út 74